

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ*

Η διεθνής επιστημονική κίνηση στον χώρο της Εγκληματολογίας ήταν και κατά τα τρία τελευταία χρόνια σημαντική. Είναι αδύνατο, βέβαια, να περιγραφούν όλα όσα συνέβησαν διεθνώς, κατ' αυτή την περίοδο. Περιοριζόμαστε στη συνοπτική αναφορά των εργασιών των διεθνών οργανισμών και οργανώσεων στις οποίες είχαμε την ευκαιρία να συμμετάσχουμε.

1. Οι δραστηριότητες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

9ο Συνέδριο Ο.Η.Ε. για την πρόληψη του εγκλήματος και τη μεταχείριση των δραστών εγκλημάτων (Κάιρο, 29.4 έως 8.5.1995)

Για την ευόδωση των εργασιών του ανά πενταετία συνερχομένου Παγκοσμίου Εγκληματολογικού Συνεδρίου του Ο.Η.Ε. υπήρξε, όπως πάντοτε, εργώδης προετοιμασία.

Οι βάσεις είχαν τεθεί στη συνάντηση της Διεθνούς Συντονιστικής Επιτροπής στο Courmayeur (20-21/9/1992, βλ. Επιθ. Εγκληματολογίας, 2.5-10, σελ. 424 επ.) στην οποία αποφασίσθηκε η ημερήσια διάταξη και η οριοθέτηση του θέματος του Συνεδρίου.

Ακολούθησαν οι ετήσιες Σύνοδοι της ειδικής Επιτροπής στη Βιέννη και οι περιφερειακές Συναντήσεις των χωρών-μελών του οργανισμού. Στην Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Συνάντηση (28 Φεβρουαρίου έως 4 Μαρτίου 1994) της Βιέννης η Καθηγήτρια κυρία Α. Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου εξελέγη Αντιπρόεδρος, μετά από πρόταση των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέσα στα πλαίσια της τρίτης Συνόδου της Επιτροπής αποφασίσθηκε η δημιουργία μιας μεσογειακής ομάδας η οποία ανέλαβε την κάλυψη των δύο από τα έξι συνολικά επιστημονικών εργαστηρίων, εκείνων που αφορούσαν την πρόληψη της εγκληματικότητας στις πόλεις και την πρόληψη της βίαιης εγκληματικότητας. Η χώρα μας έλαβε ενεργό μέρος σ' αυτή την ομάδα δραστηριοποιήθηκε έντονα καθ' όλα τα στάδια.

Η Μεσογειακή Ομάδα είχε αλληπάλληλες επιστημονικές συναντήσεις στο Παρίσι (Μάρτιος 1994) στη Μάλτα (Ιούνιος 1994) και στην Τύνιδα (Σεπτέμβριος 1994), σε συνεργασία πάντα με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ο.Η.Ε. στη Βιέννη, με το Διεθνές Κέντρο Πρόληψης του Εγκλήματος (C.I.P.C.) που εδρεύει στο Μόντρεαλ και με το Ευρωπαϊκό Forum για την

* Επιμέλεια: Ιάκωβος Φαρσεδάκης

ασφάλεια των πόλεων που εδρεύει στο Παρίσι. Κατένειμε μεταξύ των χωρών της Μεσογείου τα διάφορα θέματα και αποφάσισε για τον τρόπο αντιμετώπισής τους και παρουσίασής τους στο Συνέδριο. Η χώρα μας ανέλαβε να εξετάσει το ζήτημα της πρόληψης της ενδοοικογενειακής βίας, ειδικότερα εκείνης κατά ανηλίκων, και παρουσίασε σχετική εισήγηση στο Κάιρο στις 5 Μαΐου 1995. Παράλληλα, η Ελλάδα παρενέβη και στις συζητήσεις του Καΐρου που αφορούσαν τον πρόληψη της βίας στις πόλεις και ζήτησε να υιοθετηθεί το Σχέδιο Αποφάσεως 27/1993 του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του Ο.Η.Ε. «Οι κατευθύνσεις για τον αγώνα κατά της εγκληματικότητας στις πόλεις», όπως είχε τροποποιηθεί από την Επιτροπή το 1994, και να περιληφθεί στη Συλλογή των Κανόνων του Ο.Η.Ε. Η χώρα μας θεώρησε πως το κείμενο αυτό, που περιγράφει με όρους απλούς και αποτελεσματικούς τη μέθοδο για το σχεδιασμό και την υλοποίηση, τοπικών στρατηγικών πρόληψης της εγκληματικότητας, μπορεί να χρησιμεύσει ως μέθοδος αναφοράς για την ανάπτυξη προγραμμάτων πρόληψης τόσο σε κρατικό επίπεδο, όσο και μέσα στα πλαίσια της διεθνούς συνεργασίας.

Παράλληλα, η χώρα μας μετείχε ενεργώς σε όλες τις κατά καιρούς συναντήσεις των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είχαν ως στόχο τη συναγωγή κοινών θέσεων.

Στο Συνέδριο του Καΐρου τέσσερα ήταν τα κύρια θέματα:

α) Η Διεθνής συνεργασία και τεχνική βοήθεια για την υλοποίηση του προγράμματος του Ο.Η.Ε. για την πρόληψη των εγκλημάτων.

β) Η μάχη κατά του οργανωμένου εγκλήματος και του οικονομικού εγκλήματος εθνικού και διεθνούς και για την προστασία του περιβάλλοντος.

γ) Τα συστήματα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης και

δ) Οι στρατηγικές πρόληψης του εγκλήματος, ιδιαίτερα στις αστικές ζώνες, στους ανηλίκους, στη βίαιη εγκληματικότητα και στην πρόληψη της θυματοποίησης

Υπήρχαν έξι επιστημονικά εργαστήρια που αφορούσαν: 1) Την έκδοση και διεθνή συνεργασία

2) Τα ΜΜΕ και την πρόληψη του εγκλήματος

3) Την Πολιτική στις πόλεις και την πρόληψη εγκλήματος

4) Την προστασία του περιβάλλοντος

5) Την πρόληψη της βίαιης εγκληματικότητας

6) Τη συνεργασία και βοήθεια για τη διαχείριση του συστήματος απονομής της ποινικής δικαιοσύνης.

(πληροφορική, χρήση πληροφοριών κ.λπ.)

Οι συζητήσεις οργανώθηκαν μέσα στα πλαίσια δύο βασικών Επιτροπών, αρκετών ομάδων εργασίας και, βέβαια, της Ολομέλειας. Η πρώτη επιτροπή είχε ως κύριο αντικείμενο διαπραγμάτευσης τα Συστήματα Ποινικής Δικαιοσύνης και την παρακολούθησε ο καθηγητής κ. Στέργιος Αλεξιάδης, ενώ η Δεύτερη, στην οποία μετείχε ο γράφων, την Πρόληψη του Εγκλήματος. Ειδικότερα για τις εργασίες αυτές της Επιτροπής θα μπορούσε, κανείς, να αναφέρει:

Τα κείμενα στη διάθεση της Επιτροπής ήταν:

– Κείμενο εργασίας προετοιμασμένο από τη Γραμματεία (A/CONF 169/7)

– Κείμενα στήριξης των εργαστηρίων πάνω στην έκδοση και τη διεθνή συνεργασία (A/CONF 169/8)

Τα ΜΜΕ και την πρόληψη εγκληματικότητας (A/CONF 169/9),

Την αστεακή πολιτική και πρόληψη της εγκληματικότητας (A/CONF 169/10),

Την πρόληψη της βίαιης εγκληματικότητας (A/CONF 169/11)

– Οδηγό συζητήσεων (A/CONF 169/RPM 1 και Corr 1)

– Οδηγό συζητήσεων στα εργαστήρια (A/CONF 169 RPM 1/Add, 1)

– Εκθέσεις των περιφερειακών Διασκέψεων (Ασίας και Ειρηνικού A/CONF 169/RPM 1/Rev. 1 και Rev. 1/Corr 1)

Αφρικής (A/CONF 169/RPM 2), Ευρώπης (A/CONF 169/RPM 3), Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής (A/CONF 169/RPM 4) και Δυτικής Ασίας (A/CONF 169/RPM 5).

Η πρόληψη του εγκλήματος στις αστικές περιοχές, το ζήτημα των θυμάτων του εγκλήματος και η ανάπτυξη της διεθνούς συνεργασίας για την πρόληψη συγκλίνουν ως μέρη του ευρύτερου προβλήματος. Αν δεν καθιερυθούν κατανοητές και ολοκληρωμένες προληπτικές πολιτικές, οι τρέχουσες τάσεις αστικοποίησης καθώς και οι δημογραφικές οδηγούν προς χειροτέρευση της κατάστασης. Η προληπτική δράση, που περιλαμβάνει τόσο γενικά, όσο και ειδικά μέτρα, περιστασιακή πρόληψη, αλλά και κοινωνική πρόληψη, προσφέρει θετικές προοπτικές, ιδιαίτερα εκεί όπου τα κατασταλτικά πρότυπα ελέγχου του εγκλήματος έχουν πλήρως αποτύχει.

Συζητήθηκαν διάφορα θέματα, όπως λ.χ. το θέμα της μικρής εγκληματικότητας, αλλά και της πιο σοβαρής εγκληματικότητας, που μπορούν να αφορούν τον κάθε πολίτη, ως υποψήφιο θύμα, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ανασφάλειας που διαταρράσσει την καθημερινή ζωή. Η βία καθίσταται ένα γεγονός που προξενεί φόβο, όχι μόνο σε περιοχές εθνικών συγκρούσεων, αλλά και στις αποκαλούμενες πολεμικές «ζώνες των πόλεων» (urban war zones), μέσα στις πόλεις, σε περιθωριακούς τομείς ή περιοχές κοινωνικού αποκλεισμού, όπου η αδυναμία νόμιμης ικανοποίησης

ακόμη και στοιχειωδών αναγκών μπορεί να οδηγήσει στη χρήση παρανόμων μέσων γι' αυτό. Οι σχετικές αποστερήσεις ως μείζων λόγος βίας και εγκληματικότητας έχουν την τάση ενδυνάμωσης, εξαιτίας της αυξανόμενης αποστάσεως μεταξύ εχόντων και μη εχόντων, μέσα στις ίδιες χώρες, αλλά και ανάμεσα στις διάφορες χώρες. Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει τη σπουδαιότητα της κοινωνικής δικαιοσύνης ως στρατηγικής πρόληψης.

Οι σύνεδροι σημείωσαν ότι τα υπο-θέματα του κυρίου θέματος συνδέονταν μεταξύ τους. Αντιπροσώπευαν, απλώς διαφορετικές του όψεις.

– Η ταχεία αστικοποίηση, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, καθιστούσε σοβαρότερο το εγκληματικό πρόβλημα, τώρα, μάλιστα, που συμβάδιζε με οικονομικούς περιορισμούς.

– Η συγκέντρωση μειονεκτούντων ατόμων σε ορισμένες αστικές περιοχές, χωρίς μέσα συντήρησης ή κοινωνική βοήθεια, οδηγούσε στην ανασφάλεια και στην εγκληματικότητα.

– Η ταχεία, χωρίς προγραμματισμό, ανάπτυξη αποτελεί ένα μείζονος σημασίας παράγοντα χειροτέρευσης της ζωής στις πόλεις. Οι αλλαγές που ακολουθούν, η απώλεια των παραδοσιακών δεσμών και η εξασθένηση των ηθικών αξιών τείνουν να δημιουργήσουν ανομικές καταστάσεις.

– Η ανωνυμία και η αλλοτρίωση σ' ένα αστικό περιβάλλον, οδηγούν σε εκρήξεις βίας.

– Τα οικονομικά εγκλήματα αποτελούν, κατ' εξοχήν φαινόμενο των πόλεων, τόπο εμπορικής, οικιστικής, επικοινωνιακής δραστηριότητας.

– Η μεγάλης κλίμακας μετανάστευση αποτελεί, επίσης, ένα παράγοντα περιορισμού της σταθερότητας. Οι μετανάστες κινδυνεύουν να γίνουν δράστες και θύματα εγκλημάτων. Τείνουν να συγκεντρώνονται σε ορισμένες περιοχές, και η θεατότητα τους καθιστά εύκολο στόχο για την επισημάνση.

Πολλοί σύνεδροι εξέφρασαν την ανησυχία τους για το γεγονός ότι πολύς κόσμος φονεύεται, τραυματίζεται ή αυτοκτονεί με χρήση ποροβόλων όπλων. Θεωρήθηκε σημαντικό, ανάμεσα στα άλλα, να ρυθμισθούν τα σχετικά με αυτό το ζήτημα, μια που βαρείά εγκλήματα, όπως η ανθρωποκτονία και η ληστεία, τελούνται με τη χρήση τους. Οι ρυθμίσεις από χώρα σε χώρα διαφέρουν. Τα υπέρογκα κέρδη από το παράνομο εμπόριο όπλων καθιστά αναγκαία τη διεθνή συνεργασία.

Οι σύγχρονες δημογραφικές τάσεις, οι υψηλοί ρυθμοί αστικοποίησης και η εξάπλωση της φτώχειας επιτείνουν τη δυσλειτουργία των αστικών συγκεντρώσεων. Μπορεί να οδηγήσουν σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις, αν δεν ληφθούν εγκαίρως προληπτικά μέτρα. Και σε άλλα βήματα του Ο.Η.Ε. (Διεθνής Διάσκεψη για τον πληθυσμό και την ανάπτυξη, Διεθνής Διάσκεψη για την κοινωνική ανάπτυξη) ασχολήθηκαν με αυτά τα ζητήματα. Οι πολλαπλοί και δυναμικά αλληλεπιδρώντες παράγοντες που οδηγούν στην εγκληματικότητα και, ιδιαίτερα, στη βία, στις πόλεις, έχουν

ανάγκη πολυδιάστατων προληπτικών πολιτικών και μιας σφαιρικής προσέγγισης. Περιλαμβάνει διεθνείς, εθνικές και τοπικές στρατηγικές. Η τάση είναι προ την αποκέντρωση. Η ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών η καλύτερη και δημιουργικότερη λύση, ιδίως όπου υπάρχει θεατότητα και διαφάνεια.

Για την επίτευξη των καλύτερων αποτελεσμάτων, είναι αναγκαία η συμμετοχή όλων των αρμοδίων υπηρεσιών (υγείας, εκπαίδευσης, οικισμού, κοινωνικής προστασίας κ.λπ.). Η συμμετοχή του κοινού, μη κυβερνητικών οργανώσεων, εθελοντών, ΜΜΕ, ιδιωτικού τομέα, εκπροσώπων σωμάτων κ.λπ. είναι ευκαταία. Μια τέτοια γιγαντιαία προσπάθεια απαιτεί συντονισμό. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες χώρες τοπικά συμβούλια πρόληψης της εγκληματικότητας, σε συνεργασία με αντίστοιχα εθνικά, έδωσαν θετικές λύσεις.

Η δυναμική αυτών των στρατηγικών και προγραμμάτων που βασίζονται στην ενεργοποίηση της τοπικής κοινωνίας τονίσθηκε με έμφαση από πολλούς συνέδρους. Παράλληλα, έγιναν αναφορές σε ομάδες επιτήρησης γειτονιών, επιτροπές διαμεσολάβησης και συμφιλίωσης κ.λπ. σε διάφορες χώρες. Η εξοικείωσή τους με τα τοπικά προβλήματα και τις συγκρούσεις τους επέτρεψε να έχουν μια υπολογίσιμη αποτελεσματικότητα.

Η προσέγγιση που στηρίζεται στην κοινοτική δράση αποτέλεσε, την κατευθυντήρια αρχή, ακόμη και για την επίλυση προβλημάτων που συνδεόταν με την εφαρμογή του νόμου. Διευκόλυνε τη συνεργασία και το διάλογο, μεταξύ οργάνων του επίσημου κοινωνικού ελέγχου και πολιτών. Ταυτόχρονα, επέτρεψε, την αλλαγή στάσης αυτών των οργάνων. Η παραδοσιακή κατασταλτική λογική συμπληρώθηκε από μια πιο πολύπλοκη προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τη δυναμική του εγκληματικού προβλήματος και προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προληπτικής παρέμβασης.

Η αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος παροχής ασφάλειας στους πολίτες ενισχύεται από την επαγγελματική εκπαίδευση των αστυνομικών, τη χρήση ειδικών ομάδων σε «καυτά σημεία» της πόλης, τη διαθεσιμότητα σύγχρονης τεχνολογίας, που επιτρέπουν στην αστυνομία να ασκήσει προληπτικές λειτουργίες. Αναγκαία είναι, βέβαια, η θεσμοθέτηση ενός νομικού πλαισίου προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τη δράση των οργάνων του επίσημου κοινωνικού ελέγχου για την καταπολέμηση του εγκλήματος.

Ειδική έμφαση δόθηκε στην εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, τόσο μέσα στα πλαίσια της οικογένειας, όσο και, γενικότερα στην κοινωνία. Αντιμετωπίσθηκε ως αντανάκληση της δομικής ανισότητας στην κοινωνία (εις βάρος των γυναικών), αλλά και ως μέσο διατήρησης αυτής της ανισότητας. Παράλληλα προς ένα νομικό πλαίσιο που εξασφαλίζει την ισότητα των γυναικών, είναι αναγκαία η ύπαρξη και λειτουργία ενός πλέγματος υπηρεσιών αιχμής (κέντρων για κακοποιημένες γυναίκες, στε-

γών φιλοξενίας κ.λπ.) και προγραμμάτων νομικής βοήθειας, ως βασικών στοιχείων πρόληψης της βίας κατά των γυναικών.

Η κοινωνία παίζει σημαντικό ρόλο στην υιοθέτηση στάσεων και συμπεριφορών και μπορεί και πρέπει να λειτουργήσει ως θετικός παράγων. Κοινωνικές υπηρεσίες, κρατικές και κοινοτικές, μπορούν να συμβάλουν πολύ στην πρόληψη του ζητήματος. Όπως, επίσης, οι εναλλακτικοί τρόποι μεταχείρισης, που βασίζονται στην κοινότητα (εργασία ...), επιτρέπουν την κοινωνική αποκατάσταση, τη σύσφιξη των δεσμών του υποκειμένου με τους άλλους.

Τέλος. «η περιστασιακή» πρόληψη χρειάζεται. Αρκετοί σύνεδροι αναφέρθηκαν στη σχετική δράση στις χώρες τους. Ένα ευρύ φάσμα σχετικών προγραμμάτων αναπτύχθηκε για την πρόληψη στα εμπορικά κέντρα και στους χώρους στάθμευσης, για την εξασφάλιση «ασφαλών σπιτιών» για τα παιδιά, τους ηλικιωμένους κ.λπ.

Προσοχή δόθηκε, εξάλλου, σε βασικούς θεσμούς, όπως η οικογένεια, τα σχολεία, η ευρύτερη κοινωνία. Το Διεθνές Έτος Οικογένειας έδωσε ορισμένες κατευθύνσεις, μέσω σχετικών Συστάσεων τονίσθηκε, ιδιαίτερα ο ρόλος της εκπαίδευσης. Αλλά και των ΜΜΕ που, αν εγκαταλείψουν την τάση τους για δραματοποίηση και τον υπερπρογραμματισμό της βίας, μπορούν αυξάνοντας την επαγρύπνηση του κοινού, ενημερώνοντάς το σωστά κ.λπ. να παίξουν ένα αξιόλογο προληπτικό ρόλο.

Μέσα στα πλαίσια των θεμάτων που απασχόλησαν την Επιτροπή II διεξήχθησαν ορισμένα εργαστήρια, (3 από τα 6 συνολικά) ιδιαίτερα αξιόλογα. Όπως λ.χ.

– Εκείνο που αφορούσε τα ΜΜΕ και την πρόληψη της Εγκληματικότητας

– Εκείνο που αφορούσε την πολιτική για τις πόλεις και την πρόληψη της εγκληματικότητας

– Εκείνο που αφορούσε την πρόληψη της βίαιης εγκληματικότητας

Στο τελευταίο, όπως αναφέρθηκε, έλαβε μέρος και η Ελλάδα.

Περιλάμβανε τις ακόλουθες επιμέρους θεματικές

– Βία και οικογένεια

– Βία και Σχολείο

– Βία και αθλητικές εκδηλώσεις

– Βίαη εγκληματικότητα και τρομοκρατία

– Βιαιότητες ρατσιστικές και ξενοφοβία

– Βία και παθολογίες

– Έλεγχος των πυροβόλων όπλων

– Μορφές συνεργασίας

Τέσσερις από τις εννέα εγκριθείσες από το Συνέδριο Αποφάσεις, προήλθαν από τις συζητήσεις της Επιτροπής II:

- αυτή που αφορούσε τις στρατηγικές πρόληψης της εγκληματικότητας
- αυτή που αφορούσε τους ανηλίκους ως δράστες και θύματα εγκλημάτων
- αυτή που αφορούσε την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών
- αυτή που αφορούσε την ρύθμιση για τα πυροβόλα όπλα

Το 9ο Συνέδριο του Ο.Η.Ε. έλαβε τελικά μόνο εννέα αποφάσεις, από τις πολλές που είχαν προταθεί. Αυτές αφορούν:

- Συστάσεις πάνω στα τέσσερα βασικά θέματα του Συνεδρίου
- Τη Διεθνή Συνεργασία και πρακτική βοήθεια για την ενίσχυση του Κράτους Δικαίου: Ανάπτυξη των Προτύπων Κειμένων του Ο.Η.Ε.
- Διεθνή Κείμενα, όπως η Σύμβαση ή οι Συμβάσεις κατά του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος
- Την πρακτική εφαρμογή των Τυποποιημένων ελαχίστων Κανόνων για τη μεταχείριση των κρατουμένων
- Τη διαχείριση του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης
- Τα παιδιά ως θύματα και δράστες εγκλημάτων και το πρόγραμμα ποινικής δικαιοσύνης του Ο.Η.Ε.: από τη θέσπιση κανόνων στην εφαρμογή και δράση
- Την εξάλειψη της βίας κατά γυναικών
- Τη ρύθμιση για τα πυροβόλα όπλα για σκοπούς πρόληψης του εγκλήματος και δημόσιας ασφάλειας.

2. Οι δραστηριότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης (1993-1995)

Κατά την παρελθούσα τριετία οι κύριες δραστηριότητες του Σ.τ.Ε. στον χώρο της Εγκληματολογίας μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως:

α. Μεταξύ 22 και 25 Νοεμβρίου 1993 συνήλθε στο Στρασβούργο η **Εικοστή Διάσκεψη Εγκληματολογικών Ερευνών** με θέμα:

«Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης».

Τις εξαιρετικά ενδιαφέρουσες εισηγήσεις παρουσίασαν οι κύριοι Ch. Debuyst, (Βέλγιο), («Ψυχοκοινωνική παρέμβαση πριν και μετά την καταδίκη»), J. M. Elchardus, (Γαλλία), («Προβλήματα θεραπευτικής παρέμβασης αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες δραστών λ.χ. στο πεδίο των σεξουαλικών αδικημάτων, της ενδοοικογενειακής βίας και της τοξικοεξάρ-

τησης.), F. Lösel, (Γερμανία), («Η εκτίμηση των ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων στη φυλακή») και οι κυρίες A. Snares, (Δανία), («Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις που έτειναν να ενισχύσουν τη σύγκρουση μεταξύ εγκληματία και θύματος λ.χ. στο πλαίσιο προγραμμάτων διαμεσολάβησης και αποκατάστασης»), και J. Roberts, (Αγγλία), («Η εφαρμογή των ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων που συνδέονται με κυρώσεις σε ανοικτό περιβάλλον»). Γενικός εισηγητής ήταν ο Άγγλος καθηγητής R. Hood.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η κατακλείδα των συμπερασμάτων της Διάσκεψης: «Μέσα στα πλαίσια μιας αυξανόμενης πολιτικής υποστήριξης για περισσότερο τιμωρητικά και αυστηρά ποινικά μέτρα, η Διάσκεψη απέδειξε ότι δεν θα πρέπει να απορρίπτεται ως αναποτελεσματική και αστήρικτη μια πιο εποικοδομητική απάντηση στην εγκληματικότητα και στα προβλήματα των δράστων και των θυμάτων. Το Συμβούλιο της Ευρώπης θα ενισχύσει την ανάπτυξη τέτοιων μέτρων».

β. Το **11ο Εγκληματολογικό Συμπόσιο** που οργάνωσε στο Στρασβούργο, μεταξύ 28 και 30 Νοεμβρίου 1994, το Συμβούλιο της Ευρώπης είχε ως θέμα: «Εγκλημα και Οικονομία».

Πρόεδρος του Συμποσίου ήταν το μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου Ch. Nuttall και Γενικός Εισηγητής ο Φιλλανδός M. Joutsen.

Κύριοι Εισηγητές ήταν:

– Ο Ελβετός M. P. Eisner, με θέμα: «Τα αποτελέσματα των οικονομικών δομών και των φάσεων ανάπτυξης στο έγκλημα».

– Ο Άγγλος S. Field, με θέμα: «Οικονομικοί κύκλοι και τάσεις εγκληματικότητας».

– Ο Ιταλός D. Melossi, με θέμα: «Τα αποτελέσματα της οικονομικής συγκυρίας στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης».

– Ο Ολλανδός J. Van Dijk, με θέμα: «Οι ευκαιρίες για διάπραξη εγκλημάτων: μια δοκιμή του ορθολογικού - αλληλεπιδραστικού προτύπου».

Τα γενικά συμπεράσματα συνήγαγε ο γενικός εισηγητής M. Joutsen.

Όπως γίνεται πάντοτε, μετά κάθε εισήγηση επακολούθησαν εκτεταμένες συζητήσεις και ανταλλαγές απόψεων.

Το ενδιαφέρον του Εγκληματολογικού Συμποσίου ήταν σημαντικό, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης που παρουσιάζεται σε πολλές χώρες της Ευρώπης και της αξιολογής, ταυτόχρονα, αύξησης της εγκληματικότητας.

γ. Η **Πέμπτη Διάσκεψη Αντεγκληματικής Πολιτικής** συνήλθε στο Στρασβούργο μεταξύ 27 και 29 Νοεμβρίου 1995. Κύριοι εισηγητές ήταν οι κκ. M. Killias (Ελβετία), με θέμα «Η αντεγκληματική πολιτική έναντι της εξέλιξης της εγκληματικότητας μέσα στα νέα ευρωπαϊκά πλαίσια», M. Ken Pease (Αγγλία) με θέμα «Το μέλλον της φυλάκισης και τα εναλλακτικά της μέτρα»

και H. Schüler - Springorum (Γερμανία), με θέμα: «Η εξέλιξη των συστημάτων της ποινικής δικαιοσύνης». Γενικός εισηγητής ήταν ο J. D. Schouney (Ελβετία), Πρόεδρος του CDPC, ο οποίος και συνήγαγε τα συμπεράσματα της Διάσκεψης. Ο επικεφαλής της Διεύθυνσης Εγκληματικών Ζητημάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης H.J. Bartsch ανέλυσε τον ρόλο του Συμβουλίου κατά την παρελθούσα πενταετία 1990-1995. Η Ευρώπη του 1995 είναι πολύ διαφορετική από εκείνη του 1990, χρόνο συνόδου της προηγούμενης Διάσκεψης αντεγκληματικής πολιτικής.

δ. Συνήλθε στην Αθήνα (16-18/11/1992) **Συνάντηση των Προέδρων/Διευθυντών των Εθνικών Συμβουλίων Πρόληψης** και εμπειρογνώμων των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Σ' αυτήν μετά μια γενική εισήγηση για τη δράση του Συμβουλίου στο πεδίο της πρόληψης, της κυρίας Αγλαΐας Τσήτσουρα, επικεφαλής της Διεύθυνσης για τα Εγκληματικά Προβλήματα του Σ.τ.Ε, οι αντιπρόσωποι των διαφόρων χωρών ανέπτυξαν τη δομή, τους στόχους και τις δραστηριότητες αναφορικά με την πρόληψη της εγκληματικότητας, των εθνικών τους Συμβουλίων ή Επιτροπών.

ε. Το Σ.τ.Ε., σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εγκληματολογίας και το Πανεπιστήμιο της Λουμπιάνα, οργάνωσαν **Πανευρωπαϊκό Σεμινάριο** με θέμα Οι αντεγκληματικές πολιτικές σ' ένα κράτος δικαίου - Προβλήματα μετάβασης. (17-19 Οκτωβρίου 1994). Μετά από μία εισαγωγή του εκπροσώπου του Σ.τ.Ε. κ. Wolfgang Rau, έγιναν οι ακόλουθες εισηγήσεις, ακολουθείσες από ενδιαφέρουσες συζητήσεις: M. Joutsen, «Τάσεις εγκληματικότητας στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη», F. Sclafani, «Έλεγχος του οργανωμένου εγκλήματος: κοινωνική πρόληψη και ποινική καταστολή», D. Krpac, «Κράτος Δικαίου, ανθρώπινα δικαιώματα και αποτελεσματική αντεγκληματική πολιτική», I. Φαρσεδάκη, «ΜΜΕ και ποινική δικαιοσύνη», M. Levi «Αντιμετώπιση της οικονομικής εγκληματικότητας: κοινωνική πρόληψη και ποινική καταστολή», L. Banson «Η γένεση ενός νέου ποινικού δικαίου στα μέτα-σοσιαλιστικά κράτη», R. Miklau «Τάσεις ποινικής ρύθμισης στη Δυτική Ευρώπη» και H. M. Willemse «Πολιτικές πρόληψης της εγκληματικότητας στην Ευρώπη, ειδικά στην Ολλανδία». Τα πρακτικά του Σεμιναρίου εκδόθηκαν από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 1995.

3. Παγκόσμια Διάσκεψη κορυφής για την Κοινωνική Ανάπτυξη, Κοπεγχάγη, 6-12 Μαρτίου 1995

I. Η σημασία της Διάσκεψης

Η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης είναι η μεγαλύτερη που έχουν οργανώσει έως σήμερα τα Ηνωμένα Έθνη. Η συμμετοχή 117 αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, αντιπροσωπειών από 182 κράτη, και πάνω από 2.000 μη κυβερνητικών οργανώσεων αποτελεί πράγματι μοναδικό γεγονός στην ιστορία του ΟΗΕ.

Βασική καινοτομία της Διάσκεψης ήταν η τοποθέτηση των κοινωνικών προβλημάτων, όπως η φτώχεια, η ανεργία και ο κοινωνικός αποκλεισμός, στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος. Μετά τη Διάσκεψη του Ρίο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη (1992), τη Διάσκεψη του Καΐρου για τον υπερπληθυσμό και την ανάπτυξη (1994), η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης επιβεβαιώνει το γεγονός ότι το πρόβλημα της ανάπτυξης αποτελεί πλέον μια από τις βασικές προτεραιότητες του ΟΗΕ, όπως τόνισε, εξάλλου, ο Γενικός Γραμματέας κ. Μπούτρος - Γκάλι στην τελευταία ετήσια έκθεσή του προς τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού με τίτλο «Χτίζοντας για την ειρήνη και την ανάπτυξη» (1994) και την πιο πρόσφατη έκθεσή του με τίτλο «Οδηγός για την Ανάπτυξη» (1995).

Η σημαντικότερη (ίσως συμβολή της Διάσκεψης της Κοπεγχάγης είναι ότι προωθεί μια νέα αντίληψη για την ίδια την έννοια της ανάπτυξης. Δεν πρόκειται πλέον απλά και μόνο, όπως στο παρελθόν, για οικονομική ανάπτυξη. Όπως τόνισε ο Πρόεδρος Μιτεράν στην ομιλία του, η οποία προκάλεσε μεγάλη αίσθηση, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν είναι, ούτε πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μοιραία γεγονότα. Η πείρα των τελευταίων ετών αποδεικνύει ότι το κράτος πρόνοιας, η διεθνής συνεργασία για την κοινωνική ανάπτυξη - τόσο σε οικουμενικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο - καθώς και η συμβολή των κοινωνικών φορέων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για την καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων που μαστίζουν τον πλανήτη.

II. Η Διακήρυξη της Κοπεγχάγης

Η Διακήρυξη της Κοπεγχάγης διαπνέεται σε σημαντικό βαθμό από το κοινωνικό μοντέλο των σκανδιναβικών χωρών. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι τοποθετήσεις της πρωθυπουργού της Νορβηγίας Gro Harlem Brundtland και των πρωθυπουργών της Σουηδίας, της Φιλλανδίας και της Δανίας αποτέλεσαν σημείο αναφοράς καθ' όλη τη διάρκεια της Διάσκεψης.

Η Διακήρυξη περιέχει σειρά από 10 πολιτικές «δεσμεύσεις» (commitments) οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση για την προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας να αντιμετωπίσει κατά προτεραιότητα τα προβλήματα της φτώχειας, της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Από πολιτική και διπλωματική άποψη είναι πολύ σημαντικό το ότι τα 10 αυτά σημεία διατυπώνονται υπό μορφή δεσμεύσεων των κρατών και όχι απλώς υπό μορφή «στόχων» ή «αρχών» όπως συμβαίνει συνήθως με τις διακηρύξεις του Ο.Η.Ε.

Η σημαντικότερη δέσμευση, είναι η 8η η οποία αφορά στην ανάγκη αλλαγής πολιτικής των διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών όπως η Διεθνής Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Οι οργανισμοί αυτοί θα πρέπει στο μέλλον να ενισχύσουν προγράμματα με σημαντική κοινωνική διάσταση και να λάβουν υπόψη τους όχι μόνο οικονομικές παρα-

μέτρους ανάπτυξης, αλλά και δείκτες (indicators) κοινωνικής ανάπτυξης. Η στροφή αυτή έχει ήδη αρχίσει και πρόκειται να ενισχυθεί.

Άλλες δεσμεύσεις αφορούν:

– την ενίσχυση της οικονομικής βοήθειας προς την Αφρική και τις ελάχιστα αναπτυγμένες χώρες.

– την εξάλειψη της φτώχειας και την προώθηση του στόχου της πλήρους απασχόλησης,

– την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης στο γενικό πλαίσιο σταθερών κοινωνικών δομών που θα βασίζονται στην προστασία όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος στην ανάπτυξη,

– την ανάγκη σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και της ισότητας ανδρών-γυναικών,

– την ενίσχυση των τομέων της παιδείας και της υγείας,

– τη σημαντική αύξηση και την αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση των πόρων που διατίθενται για την κοινωνική ανάπτυξη.

III. Οι τρεις βασικοί στόχοι της Διάσκεψης της Κοπεγχάγης είναι:

1. Εξαφάνιση φτώχειας

2. Προώθηση παραγωγικής εργασίας και κατάργηση της ανεργίας

3. Κοινωνική ένταξη όλων (Social integration)

Αν η Διακήρυξη αναφέρει τους στόχους, το Πρόγραμμα Δράσης αναφέρει τους τρόπους πραγματοποίησής τους. Έτσι το δεύτερο αυτό μέρος σε συνδυασμό με τους λόγους των εκπροσώπων των χωρών, προπαντός των αρχηγών και πρωθυπουργών Κρατών, δείχνουν τις πραγματικές προθέσεις και τις πιθανότητες πραγματοποίησης των στόχων.

Το δεύτερο αυτό μέρος δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικό, χωρίς να είναι απογοητευτικό, όταν ληφθούν υπ' όψη οι σχετικές δυσχέρειες αφ' ενός μεν λόγω του μεγαλεπήβολου και τεραστίων διαστάσεων του εγχειρήματος, αφ' ετέρου λόγω των διαφορετικών πολιτικών κατευθύνσεων των διαφόρων χωρών. Έτσι η Γερμανία, οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία π.χ. απέχουν πολύ από τις τοποθετήσεις και τη διάθεση εφαρμογής - τουλάχιστον άμεσης και ουσιαστικής - που δείχνουν οι Σκανδιναβικές χώρες.

IV. Ειδικά και συχνά (μόνο στο Πρόγραμμα Δράσης, 39 φορές) αναφέρονται τα κείμενα της Κοπεγχάγης στη θέση της Γυναίκας. Ο λόγος είναι ότι έχει γίνει καταληπτό ότι κανένας από τους τρεις βασικούς στόχους δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την πλήρη αλλαγή της θέσης της Γυναίκας.

Συγκεκριμένα:

– Πώς θα κατανικηθεί η παγκόσμια φτώχεια αν δεν κατανικηθεί η φτώχεια της γυναίκας, αφού το 70% των φτωχών της γης είναι γυναίκες; Όταν η γυναίκα εκτελεί τα 2/3 της παγκόσμιας εργασίας έχει το 5% του παγκόσμιου εισοδήματος και το 1% της παγκόσμιας περιουσίας; Οι γυναίκες είναι οι φτωχοί των φτωχών.

– Αλλά η φτώχεια της Γυναίκας δεν θα κατανικηθεί όταν στην αμειβόμενη εργασία παραγκωνίζεται (οι άνεργες γυναίκες υπερβαίνουν κατά πολύ τους άντρες), όταν σε όλες τις περιοχές της Γης - σε πολύ διαφορετικούς βαθμούς, βέβαια - είναι δεύτερης κατηγορίας και ουσιαστικά περιθωριοποιημένη κοινωνική κατηγορία. Επίσης χωρίς την ενεργό συμμετοχή της Γυναίκας δεν θα λυθεί το πληθυσμιακό πρόβλημα, προϋπόθεση της κατανίκησης της φτώχειας.

Έτσι η ανύψωση της θέσης της Γυναίκας - δηλαδή η ισότητα των φύλων - είναι βασική για την επίτευξη και των τριών στόχων της Διάσκεψης, για την αποκατάσταση βασικής δικαιοσύνης και ευημερίας στην ανθρωπότητα.

V. Τι πράγματι προσθέτει η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης για την ουσιαστική βελτίωση της θέσης της Γυναίκας;

Μόνο την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των μαζών (δια μέσου των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των ΜΜΕ) και την πίεση των κυβερνήσεων με στοιχεία σοβαρά και προτεινόμενα μέτρα.

Τα τελευταία δεν είναι ούτε πιο αποτελεσματικά ούτε νέα σε σχέση με τα προταθέντα από προηγούμενα διεθνή κείμενα.

Κατ' εξαίρεση, νέα είναι η ρητή αναγνώριση της οικονομικής αξίας της μη αμειβόμενης γυναικείας εργασίας και ο στατιστικός υπολογισμός της. Λάθος όμως και αντιφατική προς άλλες παραγράφους του ίδιου προγράμματος είναι η σύσταση για ενθάρρυνση των Γυναικών στην εκτέλεση μη αμειβόμενης εργασίας (παράβαλε III 46 με III B 53c και III C 56c,d,e).

Επίσης στο Πρόγραμμα Δράσης δεν αναφέρονται καθόλου η εξυπηρέτηση της αναπαραγωγικής ελευθερίας και ειδικότερα του οικογενειακού προγραμματισμού.

Όσο για τη βία κατά των Γυναικών, δεν τοποθετείται ορθά ούτε αναφέρεται καν στη σημαντική Αμερικανική Σύμβαση του 1994 για την καταπολέμηση της. Αλλά και για τις πρακτικές που ο φονταμελισμός υπαγορεύει κατά των γυναικών (σεξουαλικό ακρωτηριασμό κ.λ.) ούτε απαγόρευση, ούτε καταδίκη υπάρχει (μόνο: «να δοθεί προσοχή», παρ. 79β). Γενικά - και αυτό αποτελεί οπισθοχώρηση έναντι της Διακήρυξης της Βιέννης (1993) δεν καθιερώνει την υπεροχή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έναντι των θρησκευτικών και πολιτισμικών παραδόσεων. Για την οικογένεια μιλεί για συντροφικότητα (partenariat) με βάση την ισότητα, αλλά δεν την καθορίζει - σε αντίθεση με προηγούμενα διεθνή κείμενα (βλ.

partenariat και σε παρ. 82) - δηλαδή ότι αυτή πρέπει να αναφέρεται στην από κοινού λήψη αποφάσεων και στις ευθύνες και φροντίδες παιδιών και σπιτικού. Εξ' άλλου και η Κοπεγχάγη - όπως και το Κάιρο - δεν καθιερώνει την υποχρέωση συνένωσης των οικογενειών των μονίμων μεταναστών.

VI. Παρ' όλα αυτά ο εξαναγκασμός από τα συγκεντρωθέντα στοιχεία, τις σοβαρές έρευνες κ.λ., όλων των αντιπροσώπων των χωρών του κόσμου να αναγνωρίσουν για άλλη μια φορά το σημαντικότατο συμφέρον της ανθρωπότητας να επιτευχθεί κοινωνική δικαιοσύνη και ανάπτυξη στηριζόμενη στην ευημερία των ανθρώπων του κόσμου, χωρίς διάκριση, και όχι στο οικονομικό κέρδος, ασφαλώς αποτελεί θετικό βήμα.

VII. Ένα βασικό ερώτημα που κυριάρχησε στη Διάσκεψη ήταν αν η οικονομία θα στραφεί κατά της κοινωνίας ή αν θα τεθεί στην υπηρεσία της ανθρωπότητας. Κι έτσι, όπως ήταν φυσικό, παρότι το κύριο θέμα της Διάσκεψης αφορούσε ειδικά την κοινωνική ανάπτυξη, ένα σημαντικό μέρος της αφιερώθηκε και σε γενικότερα ζητήματα δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Η καλή συνεργασία εκπροσώπων των μη κυβερνητικών οργανώσεων Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Προέδρου της ειδικής επιτροπής της Διάσκεψης κ. Batier επέτρεψε, τελικώς, να περιληφθούν, τόσο στη Διακήρυξη (Δεσμεύσεις υπ' αριθμ. 1, 4 και 5), όσο και στο Πρόγραμμα Δράσης (Ληπτά μέτρα, υπ' αριθμ. 15), οι περισσότερες από τις διεκδικήσεις τους.

Όπωςδήποτε οι μη κυβερνητικές οργανώσεις προσπάθησαν, ανεπιτυχώς, να προωθήσουν ορισμένα ζητήματα που έθεσαν με σχετική πολιτική δήλωσή τους. Πιο σημαντικό απ' αυτά ήταν το αίτημα για υιοθέτηση από τη Διάσκεψη της σχετικής πρόσκλησης της Διάσκεψης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου της Βιέννης του 1993 για τη σύνταξη ενός προαιρετικού πρωτοκόλλου (στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα) που θα επέτρεπε σε άτομα και ομάδες να προσφεύγουν στην αρμόδια Επιτροπή Ο.Η.Ε., σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται από το Σύμφωνο.

VIII. Μέσα στα πλαίσια της Παγκόσμιας Διάσκεψης για την κοινωνική ανάπτυξη εξετάστηκαν και θέματα που αφορούσαν την εγκληματικότητα, ιδιαίτερα την οργανωμένη σε διεθνές επίπεδο και προτάθηκαν τρόποι διεθνούς συνεργασίας για την αντιμετώπισή της.

4. Οι δραστηριότητες της Διεθνούς Εταιρίας Εγκληματολογίας

11ο Παγκόσμιο Συνέδριο (Βουδαπέστη, 22 έως 27 Αυγούστου 1983)

49η, 50η και 51η Διεθνείς Σειρές Μαθημάτων Εγκληματολογίας

Α. Το 11ο Παγκόσμιο Συνέδριο της Διεθνούς Εταιρίας Εγκληματολογίας έλαβε χώρα στη Βουδαπέστη μεταξύ 22 και 27 Αυγούστου 1993. Συμμετείχαν περισσότεροι από 1000 εγκληματολόγοι προερχόμενοι από 57 χώρες.

Το κεντρικό θέμα του Συνεδρίου ήταν «Κοινωνικοπολιτικές αλλαγές και έγκλημα: μια πρόκληση για τον 21ο αιώνα». Στόχος του Συνεδρίου ήταν να μελετηθούν οι συνέπειες στην εγκληματικότητα των αλλαγών στις σύγχρονες κοινωνίες και ειδικότερα στην Ευρώπη. Αποτελούσε συνέχεια των προβληματισμών που αναπτύχθηκαν στο προηγούμενο παγκόσμιο Συνέδριο της Εταιρίας, το 10ο, στο Αμβούργο (1988). Αυτό της Βουδαπέστης επέτρεψε να εκτιμηθούν καλύτερα οι απαντήσεις που μπορεί να δώσει η Εγκληματολογία στις νέες τάσεις της εγκληματικότητας. Αποτέλεσε, εξάλλου, την ευκαιρία για μια ευρεία ανταλλαγή απόψεων, ιδεών, εμπειριών και ερευνητικών δεδομένων.

Το πρόγραμμα των εργασιών του Συνεδρίου είχε καταταχισθεί σε παρουσιάσεις και συζητήσεις στην ολομέλεια (τα πέντε πρωινά), με ενασχόληση σε θέματα γενικά και επίκαιρα, και σε συναντήσεις σε εργαστήρια και σε ειδικές συνόδους (τα απογεύματα και τα βράδια), με αναφορά σε πορίσματα ερευνών, σε θέματα εξειδικευμένα. Περί τις εκατό τέτοιες ειδικές συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν. Συνολικά 174 διαφορετικά ζητήματα εξετάστηκαν στις εργασίες του Συνεδρίου και έδωσαν λαβή σε εποικοδομητικές συζητήσεις μεταξύ των εγκυροτέρων ειδικών που είχαν συρρεύσει από τις διάφορες περιοχές του κόσμου.

Μεταξύ των κυριότερων ζητημάτων που συζητήθηκαν, θα μπορούσαν να αναφερθούν το θέμα της εγκληματοποίησης και της απεγκληματοποίησης συμπεριφορών, ιδιαίτερα αναφορικά με την οικονομική εγκληματικότητα και τις προσβολές του περιβάλλοντος, οι διάφορες όψεις της πρόληψης, ο ρόλος του κοινωνικού ελέγχου, η οργάνωση της ποινικής δικαιοσύνης, της διαμεσολάβησης, τα δικαιώματα των θυμάτων, η ενδοοικογενειακή βία, οι φεμινιστικές προσεγγίσεις στην Εγκληματολογία, τα οικονομικά εγκλήματα, οι διεθνείς προοπτικές ελέγχου των ναρκωτικών, ο έλεγχος των οδικών αδικημάτων, τα προβλήματα της αστυνομίας κ.λπ.

Με την ευκαιρία των εργασιών του Συνεδρίου, απονεμήθηκαν και τα βραβεία της Διεθνούς Εταιρίας Εγκληματολογίας. Το βραβείο Emile Durkheim που τιμά το επιστημονικό έργο ενός εγκληματολόγου που αφιέρωσε το έργο του στην κοινωνιολογική Εγκληματολογία απονεμήθη-

κε στην Αμερικανίδα Joan McCord, ενώ το αντίστοιχο για την κλινική εγκληματολογία στον Γερμανό Wilfried Rasch.

Το βραβείο Denis Carroll που στοχεύει στη διάκριση μιας πρωτο εκδόμενης πρωτότυπης έρευνας δόθηκε στο νέο Ιταλό Adolfo Ceretti για το έργο του «Ο Τεχνητός ορίζων. Επιστημολογικά προβλήματα της Εγκληματολογίας.» Τέλος, το βραβείο Hermann Mannheim απονεμήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Συγκριτικής Εγκληματολογίας στον Ισπανό Antonio Beristain για τη συμβολή του στη Συγκριτική Εγκληματολογία.

Ο καθηγητής H. J. Kerner, πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής, κατά τη διεξαγωγή του Συνεδρίου και, στη συνέχεια, πρόεδρος της Διεθνούς Εταιρίας Εγκληματολογίας, στο τέλος των εργασιών παρουσίασε μια σύνοψη των θεωρητικών και ερευνητικών ενδιαφερόντων της Εγκληματολογίας. Σε ελαφρά βελτιωμένη εκδοχή οι θέσεις του καταχωρήθηκαν στο 32ο τεύχος των Annales Internationales de Criminologie, 1994 σελ. 11-37. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι συγκρίσεις που επιχείρησε μεταξύ των Συνεδρίων του Αμβούργου (10ου), Βουδαπέστης (11ου) και Νέας Ορλεάνης (1992, της Αμερικανικής Εταιρίας Εγκληματολογίας), όπως αποτυπώνονται σε έξι πίνακες που κατασκεύασε.

Β. Κατά την παρελθούσα τριετία έλαβαν χώρα και τρεις Διεθνείς Σειρές Μαθημάτων που οργάνωσε η Διεθνής Εταιρία Εγκληματολογίας:

α. Με θέμα «Αλλαγές κοινωνίας, έγκλημα και ποινική δικαιοσύνη στην Ευρώπη: Μια πρόκληση για τη διδασκαλία και την έρευνα στην Εγκληματολογία» (49η), οργανώθηκε στο Leuven (Βέλγιο) μεταξύ 16 και 20 Μαΐου 1994.»

β. Η επομένη (50η) με θέμα «Δικαιοσύνη και θύματα εγκλημάτων» έλαβε χώρα στο Mexico City μεταξύ 3 και 7 Απριλίου 1995.

γ. Η 51η συγκλήθηκε στη Βαρσοβία (Πολωνία) μεταξύ 12-16 Σεπτεμβρίου 1995 και ασχολήθηκε με την «Επίδραση των συνταγματικών, πολιτικών και οικονομικών αλλαγών στην εγκληματικότητα».

Και οι τρεις αυτές σειρές μαθημάτων σημείωσαν αξιοσημείωτη επιτυχία.

5. Οι δραστηριότητες της Διεθνούς Εταιρίας Γαλλοφώνων Εγκληματολόγων

Τέταρτο επιστημονικό Συμπόσιο (Πόρτο, 29-30 Απριλίου 1994)

Συνήλθε στις 29-30 Απριλίου 1994 στο Πανεπιστήμιο του Porto το Τέταρτο Διεθνές Συμπόσιο της A.I.C.L.F., υπό την αιγίδα του Πορτογαλικού Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τη συνεργασία του πανεπιστημίου Porto και Coimbra και του Κέντρου Δικαστικών Μελετών της Λισσαβώνας.

Την έναρξη των εργασιών κήρυξε ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Alvaro Labarinho Lúcio, μέλος της Διεθνούς Εταιρίας Γαλλοφώνων Εγκληματο-

λόγων. Τα κύρια θέματα που απασχόλησαν τους συνέδρους ήταν: «Η γαλλόφωνη Εγκληματολογία: διδασκαλία, εκπαίδευση, έρευνες, η θέση της στη διεθνή επιστημονική κοινότητα» (Εισηγητής: I. Φαρσεδάκης, Σχολιαστές: J. de Figueiredo Dias, Coimbra και J. Picca, Paris), «Νέες στρατηγικές παρέμβασης στην Κλινική Εγκληματολογία» (κοινωνικοπάθειες, τοξικοεξάρτηση, μεταχείριση σε κλειστό περιβάλλον και σε ελευθερία), με εισηγητή τον H. Duncker, Lippstadt και σχολιαστές τους J.-M. Eichardus, Lyon και C. Da Agra, Porto, «Σύγχρονα προβλήματα της προστασίας της νεότητας (εισηγητής: Y. Borricand, Aix-Marseille και σχολιαστές τους P. - H. Bolle, Neuchâtel, A. Gomes Leandro και E. Gersao, Lisbonne), «Οι αναμονές των νέων εγκληματολογικών ερευνητών» (Εισηγητής: Ph. Mary, Bruxelles και σχολιαστές οι P. Caeiro και A. Seica, Coimbra και Y. L. Fernandes και C. Queirós, Porto), «Ο ρόλος της Εγκληματολογίας και των Κοινωνικών Επιστημών στην εκπαίδευση των αστυνομικών» («Εισηγητής: M. Watin-Augouard, Paris και E. Ferreira, Loures και σχολιαστές οι J. de Faria Costa, Coimbra και G. di Marino, Aix-Marseille), «Σύγχρονα προβλήματα της φυλακής και της μεταχείρισης μακράς διάρκειας των εγκληματιών». (Εισηγητής: Ph. Mary, Bruxelles, A. Rodrigues και M. J. Antunes, Coimbra και σχολιαστές οι D. Szabo, Montreal και Y. de Faria Costa, Coimbra).

Το βραβείο Beaumont-Tocqueville απονεμήθηκε μετά θάνατον στον καθηγητή Fernand Boulan. Το παρέλαβε η χήρα του, ενώ το εγκώμιο του εκλιπόντος τιμωμένου έπλεξε ο καθηγητής G. di Marino.

Στο περιθώριο των εργασιών του Συμποσίου, οι σύνεδροι είχαν τη δυνατότητα να επισκεφθούν την παλιά φυλακή του Porto που, μετά από υποδειγματική συντήρηση, μετατράπηκε σε ένα εξαιρετικό πολιτιστικό κέντρο. Είχαν, επίσης, τη μοναδική ευκαιρία να διαπιστώσουν το υψηλό επίπεδο πολιτιστικής καλλιέργειας και ιδιαίτερα μουσικής παιδείας των φοιτητών της Πορτογαλίας, μια που οι εργασίες του Συμποσίου συνέπεσαν με τη «φοιτητική εβδομάδα» που σημειώνει το πέρας του ακαδημαϊκού έτους. Οι παντοειδείς πολιτιστικές εκδηλώσεις των φοιτητών ήταν, πράγματι, εντυπωσιακές.

6. Οι δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Forum για την ασφάλεια στις πόλεις

Το Forum ιδρύθηκε το 1987, μετά το πέρας των εργασιών του δευτέρου Ευρωπαϊκού Συμποσίου για την πρόληψη της ανασφάλειας στις πόλεις, που είχε συγκληθεί στη Βαρκελώνη, υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Πρωτεργάτης ήταν ο G. Bonnemaison.

Οργανώνει την Πρώτη Διεθνή Διάσκεψη για το ίδιο θέμα στο Montreal (10-13 Οκτωβρίου 1989) και συγκεντρώνει 900 συνέδρους από 31 χώρες. Όλοι μαζί επεξεργάζονται τη Διακήρυξη για «Ασφαλέστερες Πόλεις», η

ουσία χαράσσει τις μεγάλες γραμμές των Στρατηγικών που πρέπει να ακολουθηθούν στην πρόληψη, σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Το 8ο Συνέδριο του Ο.Η.Ε (Αβάνα, 1990) αποδέχεται μια Απόφαση για την πρόληψη της εγκληματικότητας στις πόλεις εμπνευσμένη από τη Διακήρυξη του Montreal. Στη συνέχεια, η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. υιοθετεί στις 14 Δεκεμβρίου 1990 την υπ' αριθμ. 45/108 Απόφαση με την οποία συνιστάται μια Διακυβερνητική Ομάδα Εργασίας για τη σύνταξη Έκθεσης, μέσα στην οποία έπρεπε να διατυπωθούν προτάσεις για την επεξεργασία ενός αποτελεσματικού προγράμματος πρόληψης του εγκλήματος.

Με βάση τις συστάσεις της Διάσκεψης του Μόντρεαλ, οργανώνεται στο Παρίσι η Δεύτερη Διεθνής Διάσκεψη για την Ασφάλεια, τα Ναρκωτικά και την Πρόληψη της Εγκληματικότητας στις πόλεις (18-20 Νοεμβρίου 1991). Συγκεντρώνει 1600 συνέδρους από 65 χώρες.

Η Σύνοδος Κορυφής του Ο.Η.Ε. για την πρόληψη της εγκληματικότητας και την Ποινική Δικαιοσύνη (Versailles, 21-23 Νοεμβρίου 1991) ακολουθεί αμέσως μετά. Της υποβάλλονται οι Συστάσεις της Διάσκεψης και εμπνέεται απ' αυτές. Ένα μήνα αργότερα η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε., με την υπ' αριθμ. 46/152 Απόφασή της, εγκρίνει το πρόγραμμα Δράσης που καταρτίστηκε στη Σύνοδο των Βερσαλλιών.

Το Ευρωπαϊκό Forum για την Ασφάλεια στις Πόλεις ιδρύθηκε βασιζόμενο στην αρχή της άρνησης του αποκλεισμού που καθιστά το περιθωριοποιούμενο άτομο ένα εν δυνάμει εγκληματία. Οι ρίζες της εγκληματικότητας βρίσκονται στις δυσλειτουργίες της κοινότητας στην καθημερινή ζωή. Γι' αυτό το Forum συνενώνει τις Ευρωπαϊκές τοπικές κοινότητες (πόλεις, επαρχίες, περιφέρειες) που προσπαθούν να εξεύρουν μια δημοκρατική απάντηση στην ανασφάλεια των πόλεων. Αποτελεί τόπο διάλογου μεταξύ των πόλεων που συμμετέχουν και ευνοεί τη συνεργασία και την ανταλλαγή θετικών εμπειριών που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος της ανασφάλειας στις πόλεις. Ταυτόχρονα αποτελεί τόπο αναλύσεων και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ επαγγελματιών που έρχονται αντιμέτωποι με την εγκληματικότητα.

Το Δεκέμβριο του 1992 σε ειδική επιστημονική Συνάντηση στο Παρίσι ιδρύεται από το Forum το Collège Analytique για την Ασφάλεια στις Πόλεις. Αποτελεί το Επιστημονικό Συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Forum. Μετέχουν σ' αυτό δεκαπέντε μέλη, μεταξύ των οποίων και ο γράφων.

Σε επανειλημμένες επιστημονικές συναντήσεις σε πολλές χώρες της Ευρώπης (Βαρκελώνη - Μάρτιος 1993, Βερολίνο - Μάιος 1993, Λονδίνο - Σεπτέμβριος 1993, Τορίνο - Νοέμβριος 1993 κ.λπ.) εξετάστηκαν η εξέλιξη της παραβατικότητας των νέων στις πόλεις και η εξέλιξη των τρόπων αντιμετώπισής τους.

Παράλληλα, σχεδιάστηκαν εμπειρικές έρευνες για την εξέταση ειδικών ζητημάτων, όπως η βία στο σχολείο, η εγκληματικότητα στα συγκοι-

ωνιακά μέσα, η υπόγεια οικονομία στις διάφορες συνοικίες των πόλεων, οι τόποι διασκέδασης των νέων, η βία στα γήπεδα, η ενδοοικογενειακή βία, η λειτουργία του θεσμού της διαμεσολάβησης, κ.λπ. Ολοκληρώθηκε συγκριτική μελέτη της οργάνωσης υπηρεσιών των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφορικά με την πρόληψη της μικρής και μέσης εγκληματικότητας, την κοινωνική ένταξη των νέων, την αντιμετώπιση της τοξικοεξάρτησης. Και υποβλήθηκαν σχετικές εκθέσεις δραστηριότητας, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία χρηματοδότησε ορισμένα απ' αυτά τα προγράμματα.

Μέσα στα πλαίσια του Forum αναπτύχθηκε και το Δίκτυο Sécu - Cités που λαμβάνει πρωτοβουλίες στον χώρο των ναρκωτικών, της διαμεσολάβησης, της προστασίας των θυμάτων, της κοινωνικής ένταξης κ.α. Στα διάφορα προγράμματά του έχουν ενταχθεί και ελληνικές πόλεις, όπως η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη, ο Πειραιάς, το Ρέθυμνο και η Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Κρήτης.

Εκτός από διάφορα κείμενα που κυκλοφορούν για εσωτερική χρήση των μελών, το Forum έχει εκδώσει και ορισμένα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα βιβλία, όπως: *Sécurité et Démocratie*, S.E.P.C. 1994, *Nouvelles formes de criminaliti urbaine, nouvelles formes de justice*, Paris, 1995, *Personnes âgées et sécurité urbaine*, Paris 1996 και *Justices, villes, pauvretés*, Paris 1996.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ*

Εκδηλώσεις Ε.Ε.Ε. 1993

- 23.3.1993 Πάντειο Πανεπιστήμιο (Τομέας Εγκληματολογίας) και Ε.Ε.Ε. Διάλεξη του Dr. W. J. Morrison της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Λονδίνου με θέμα: «Η αύξηση των περιθωριοποιημένων κοινωνικών στρωμάτων και οι επιπτώσεις τους στον κοινωνικό έλεγχο».
- 2.4.1993 Ι.Μ.Δ.Α., Ε.Ε.Ε., Πάντειο Πανεπιστήμιο (Τομέας Εγκληματολογίας) Διάλεξη Καθηγητή G. Kaiser, Δ/ντού Ινστιτούτου Max Plank με θέμα: «Τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά την έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής από διεθνή συγκριτική σκοπιά».
- 3.11.1993 Πανεπιστήμιο Αθηνών (Εργαστήριο Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών) Συζήτηση με θέμα: «Η διεθνής έρευνα αυτομολογούμενης παραβατικής συμπεριφοράς και το ελληνικό παράδειγμα». Ομιλητές: Α. Γιωτοπούλου – Μαραγκοπούλου, Κ. Σπινέλλη, Μ. Κρανιδιώτη, Γ. Συμιγιάννη, Α. Αγγελοπούλου, Ε. Κεχρουτίτη.
- 13.5.1993 Ε.Ε.Ε. Πάντειο Πανεπιστήμιο (Τομέας Εγκληματολογίας). Διάλεξη G. Houchou (Καθηγητή στο Καθολικό Παν/μίο της Λουβαίν) στο Πάντειο Πανεπιστήμιο με θέμα: «Ναρκωτικά και Φυλακή».
- 20.5.1993 Ε.Ε.Ε. Διάλεξη Μαρία Κοντογιάννη (Δικηγόρος) «Η ημελεύθερη έκτιση της ποινής».
- 27.5.1993 Ι.Μ.Δ.Α. Ν. Δημητράτος (Δικηγόρος Δρ. Παν. Μονάχου) «Αντεγκληματική Πολιτική και συμβολικό Ποινικό Δίκαιο» Διάλεξη στο ΙΔ-ΜΑ.

Εκδηλώσεις 1994

- 14.1.1994 Ελληνική Επιθεώρηση Εγκληματολογίας Δελτίο Τύπου για τις εφημερίδες.
- 16.3.1994 Ε.Ε.Ε. Ίδρυμα Μαραγκοπούλου Συζήτηση με θέμα: «Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, ανθρώπινα δικαιώματα και βία». Ομιλητές: Ε. Κρουσταλλάκη, Αρεοπαγίτη, Α. Γιωτοπούλου, Ν. Κουράκης, Δημ. Καστριώτης.

* Επιμέλεια: Πέτρος Κακκαλής

- 5.4.1994 Ε.Ε.Ε. Τομέας Εγκλ/γίας Παντείου Παν/μίου. Εργαστήρια Ποινικών και Εγκλ/κών Ερευνών Παν/μίου Αθηνών. Συζήτηση με θέμα: «Η μέριμνα για τους αποφυλακιζομένους, προβλήματα και προοπτικές» Ομιλητές: Α. Τσήτσουρα, Ν. Παρασκευόπουλος, Ν. Κουράκης, Α. Μαγγανάς

Εκδηλώσεις 1995

- 7.2.1995 Ε.Ε.Ε. Ίδρυμα Μαραγκοπούλου, Συζήτηση στον Δ.Σ.Α. με θέμα «Πέντε χρόνια εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης κατά των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης». Εισήγηση: Α. Τσήτσουρα, τ. Διευθύντριας του Εγκληματολογικού Τμήματος του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ομιλητές: Καθ. Κ. Οικονομίδης μέλους της Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κατά των βασανιστηρίων. Εκπρόσωποι των υπουργείων Δικαιοσύνης, Υγείας κ' Πρόνοιας, Δημ. Τάξης.
- 24.2.1995 Ίδρυμα Μαραγκοπούλου - Ε.Ε.Ε. στο Δ.Σ.Α. Συζήτηση στο Δ.Σ.Α. με θέμα: «Το πρόβλημα των Φυλακών» Ομιλητές: Κ. Σπινέλλη, Α. Μαγγανάς, Ν. Παπαδόπουλος (τ. Διευ/ντής Φυλακών Κορυδαλλού, Ι. Αγγελής (Αντ/λεύς Πρωτοδικών Αθηνών) Π. Μπρακουμάτσης, (Αντ/λεύς Πρωτοδικών Ναυπλίου)
- 31.3.1995 Ε.Ε.Ε. Συζήτηση στον Δ.Σ.Α. με θέμα: «Αιμομιξία, θεωρητικές προσεγγίσεις, και ερευνητικά δεδομένα» Ομιλήτρια: Β Αρτινοπούλου, (Δρ. Εγκληματολογίας), Σχολιαστές: Α. Γιωτοπούλου – Μαραγκοπούλου, (Καθηγήτρια, Πρόεδρος Ι.Μ.Δ.Α.), Ι. Φαρσεδάκης (Καθ. Παντείου Πανεπιστημίου).
- 14.12.1995 Ε.Ε.Ε. Συζήτηση στον Δ.Σ.Α. με θέμα: «Το έγκλημα του βιασμού: Η διαδικασία και τα στάδια λήψης αποφάσεων του θύματος και των εφαρμοστών του νόμου». Ομιλητές: 1) Μ. Κρανιδιώτη (Λέκτορας Πανεπιστημίου Αθηνών). 2) Αγγ. Τσιγκρής (Δρ. Εγκληματολογίας Παντείου Πανεπιστημίου). Σχολιαστές: Ιακ. Φαρσεδάκης (Καθ. Παντείου Πανεπιστημίου), Αντ. Μαγγανάς (Καθ. Παντείου Πανεπιστημίου).

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Σε ελληνική γλώσσα*

ANCEL MARC (Μετάφραση Η. Δασκαλάκη),. Η νέα κοινωνική άμυνα, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1995

Την αναφορά στη νέα κοινωνική άμυνα ακολουθεί αυτή στις πηγές του κινήματος, στα στάδια και στη δράση της αντεγκληματικής πολιτικής κοινωνικής άμυνας πάνω στα σύγχρονα συστήματα δικαίου. Τα τελευταία κεφάλαια περιλαμβάνουν μια κριτική οπτική των θετικών (και αρνητικών) πλευρών των σχετικών θεωριών και εν γένει της κοινωνικής άμυνας.

ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ ΣΤ. Ανακριτική, Αφοί Π. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, 1993. Έκδοση 3η.

Τον συγγραφέα απασχολεί το τεκμήριο αθωότητας του κατηγορούμενου, η οργάνωση της ανάκρισης, η εξακρίβωση της ταυτότητας, ο τόπος του εγκλήματος και οι ενδείξεις, η ανάκριση των μαρτύρων και η εξέταση του κατηγορούμενου κατά το στάδιο της ανάκρισης.

– Σωφρονιστική. Αφοί Π.Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, 1993. Έκδοση Β΄

Στο πρώτο μέρος γίνεται αναφορά στις διεθνείς κατευθύνσεις σχετικά με την οργάνωση των φυλακών, στη σωφρονιστική επιστήμη, την εξέλιξη της σωφρονιστικής, γενικά και εξετάζεται η ιδιωτικοποίηση, ως πρόβλημα, και οι πλωτές φυλακές, ως λύση στον υπερπληθυσμό των φυλακών. Στο δεύτερο μέρος γίνεται αναφορά στο ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα, την υλικοτεχνική υποδομή του, τα καταστήματα κράτησης, το σωφρονιστικό προσωπικό, τη μεταχείριση των κρατουμένων, τα εναλλακτικά μέτρα στη στερητική της ελευθερίας ποινή, τον δικαστικό έλεγχο στη λειτουργία του συστήματος. Στο τρίτο μέρος εξετάζεται η προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και οι περιπτώσεις μειωμένης και αυξημένης προστασίας τους κατά την έκτιση της ποινής. Στο τέταρτο μέρος εξετάζεται η προοπτική της αναμόρφωσης του συστήματος.

- Η Ιδιωτικοποίηση των φυλακών. Α. Σάκκουλας, Αθήνα - Κομοτηνή, 1995.

Αρχικά αντιπαρατίθεται ο θεσμός των ιδιωτικών σε αυτόν των δημόσιων φυλακών, αναφέρονται ευρωπαϊκά προγράμματα ιδιωτικοποίησης (γαλλικό-βρετανικό), στη συνέχεια γίνεται ο προσδιορισμός του προβλήματος και τέλος μια κριτική θεώρηση του θεσμού, μετά την παράθεση των προβαλλόμενων πλεονεκτημάτων και των συναφών αντιρρήσεων.

ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ ΣΤ.-ΚΟΥΡΑΚΗΣ Ν.-ΠΑΝΟΥΣΗΣ Ι., Κείμενα αντεγκληματικής πολιτικής, Αφοί Π.Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 1993.

Ευρωπαϊκά κείμενα αντεγκληματικής πολιτικής και ειδικότερα αποφάσεις και συστάσεις της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (Επιλογή, σχολιασμός, απόδοση.)

ΑΝΔΡΕΟΥ Φ., Ναρκωτικά., Αφοί Π.Σάκκουλα, Αθήνα, 1994.

Αναφέρεται ο ισχύον νόμος περί ναρκωτικών(σχολιασμένος) και ο σχετικός νόμος του ΟΗΕ (όπως κυρώθηκε από τον ν. 1990/1991). Μετά από μια αναφορά στα δικαιώματα του κατηγορουμένου παρατίθενται υποδείγματα υπεράσπισης και παρουσιάζονται γνωστά, (από ιατρική και φαρμακολογική άποψη), ναρκωτικά.

ΑΝΑΠΛΙΩΤΗ-ΒΑΖΑΙΟΥ.Ε., Γενικές αρχές ιατρικού δικαίου, Αφοί Π.Σάκκουλα, 1993.

Την συγγραφέα απασχολεί η ιατρική σχέση και η λειτουργία της, τα χαρακτηριστικά της (όπως η εξουσιαστική της φύση) και η παρουσία της στη κοινωνική ασφάλεια. Η ιατρική αμοιβή εν γένει, σαν στοιχείο της ιατρικής σχέσης εξετάζεται από δεοντολογική και νομοθετική άποψη, στα πλαίσια της εθνικής συλλογικής σύμβασης εργασίας. Μετά από αναφορά στις διακρίσεις της ιατρικής σχέσης και τον τομέα της υγείας στην Ευρώπη, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην ιατρική ευθύνη από άποψη αστική και ποινική.

ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ Ν., Θεμελιώδεις έννοιαι της ποινικής δίκης, Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1994 (2η έκδοση)

Στη εισαγωγή δίνεται η έννοια και η αποστολή του Δικονομικού δίκαιου. Στο πρώτο μέρος εκτίθενται τα θεμελιώδη προβλήματα της ποινικής δίκης και οι δικονομικές «Αρχές». Στο δεύτερο μέρος παρατίθενται τα στοιχεία της Ελληνικής Ποινικής Δίκης.

ΑΡΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Β., Αιμομιξία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα, Νομική Βιβλιοθήκη, 1995.

Στο πρώτο μέρος γίνεται ανάλυση και κατηγοριοποίηση των σχετικών με την αιμομιξία προσεγγίσεων. Προσεγγίζεται θεωρητικά το ταμπού της αιμομιξίας και ακολουθεί κριτική επεξεργασία των θεωρητικών και εμπειρικών προσεγγίσεων της αιμομικτικής πρακτικής και της ενδοοικογενειακής σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών. Τέλος δίνονται θεωρητικές και εμπειρικές διαστάσεις των προσδιοριστικών παραγόντων και της δυναμικής στη διαμόρφωση των αιμομικτικών καταστάσεων. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται εμπειρική διερεύνηση της αιμομικτικής σχέσης μεταξύ πατέρα-κόρης. Μετά την περιγραφή και την παράθεση της μεθοδολογίας της έρευνας, δίνεται η γενική εικόνα των ευρημάτων.

ΒΑΣΙΛΑΚΗ Ε., Η καταπολέμηση της εγκληματικότητας μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών, Α. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1993.

Αρχικά περιγράφεται η αντιμετώπιση του προβλήματος, ιδιαίτερα μετά την εισαγωγή του ν. 1805/88: το φαινομενολογικό-εμπειρικό τμήμα των καταχρήσεων της πληροφορικής και η απάντηση του έλληνα νομοθέτη στις νέες εγκληματολογικές συμπεριφορές. Ακολουθεί το Ποινικό Δίκαιο Πληροφορικής, ως γενικό μέρος και οι νέες αξιόποινες συμπεριφορές, ως ειδικό. Στο τέλος υπάρχει επεξήγηση των τεχνικών όρων που χρησιμοποιούνται στην εργασία.

ΓΚΟΥΡΜΠΑΤΣΗΣ Α., Ο εμπρησμός στο ισχύον δίκαιον, Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1993

Μελετάται η διαχρονική εξέλιξη των διατάξεων για τον εμπρησμό, η ένταξή του στα κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα, οι νομοτυπικές μορφές εμπρησμού, από πρόθεση, από αμέλεια και ο εμπρησμός σε δάσος. Εξετάζεται η απαλλαγή από την ποινή από προσωπικό λόγο και τέλος ο εμπρησμός ως πταισματική παράβαση.

GOFFMAN Ε., Άσυλα. Δοκίμια για την κοινωνική κατάσταση των ασθενών του ψυχιατρείου και άλλων τροφίμων (μετ. Ξ. Κομνηνός), Ευρύαλος, Αθήνα 1995.

Οι βασικοί θεματικοί άξονες του βιβλίου είναι: τα χαρακτηριστικά των ολοπαγών ιδρυμάτων, η ηθική σταδιοδρομία των ασθενών του ψυχιατρείου, η λαθροβίωση σε ένα δημόσιο ίδρυμα, το ιατρικό μοντέλο και η ψυχιατρική νοσηλεία.

ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ ΧΡ., Εμπειρική εγκληματολογία, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1995.

Στο πρώτο μέρος, από την οπτική του περάσματος στη πράξη, παρατίθενται έρευνες μετρήσεων εγκληματικότητας και παραγοντικές εμπειρικές προσεγγίσεις. Στο δεύτερο μέρος, από την οπτική της κοινωνικής αντίδρασης, εξετάζονται έρευνες σχετικές με τον επίσημο κοινωνικό έλεγχο, οι συνέπειες της ποινής και ο ρόλος του κοινού στη διαμόρφωση της αντεγκληματικής πολιτικής.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Δ., LAUDATIO. Οριοθέτηση πεδίου εγκληματολογίας, Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1995. Σειρά Εγκληματολογικά.

Η «LAUDATIO» και «η οριοθέτηση του πεδίου της εγκληματολογίας», κείμενα που εκφώνησαν ο καθηγητής Γ.Πανούσης και ο καθηγητής Δημήτρης Καλογερόπουλος, κατά την αναγόρευσή του δεύτερου ως επίτιμου Διδάκτορα του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, στις 9/3/1994.

ΚΑΤΡΑΝΗ-ΚΡΙΑΡΗ ΙΣΜ., Βιοιατρικές εξελίξεις και συνταγματικό δίκαιο, Αφοί Π.Σάκκουλα, Αθήνα 1994.

Συνταγματικά θέματα σχετικά με τις μεθόδους υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και τις εφαρμογές της γενετικής. Μετά από μια γενική προσέγγιση στις βιοιατρικές εξελίξεις από συνταγματική άποψη, παρατίθεται η συνταγματική προβληματική σχετικά με την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και το έμβρυο.

ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ Γ., Το δικαίωμα στη ζωή και στο θάνατο, Αφοί Π.Σάκκουλα, Αθήνα, 1993.

Το φαινόμενο της ζωής, σύμφωνα με το σύνταγμα, το περιεχόμενο και η ρύθμιση του σχετικού δικαιώματος απασχολούν το συγγραφέα. Αντίστοιχα εξετάζεται το δικαίωμα στο θάνατο, σαν συνταγματικό δικαίωμα και όψεις αυτού, όπως το δικαίωμα στην αυτοκαταστροφή και η επιλογή του θανάτου και οι τρίτοι. Στη προβληματική παρεμβαίνει το θέμα της βιοιατρικής μεθόδου.

ΚΟΚΚΟΛΑΚΗΣ Γ. - ΕΙΡΗΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚ. επιμ., Ο θεσμός της υπ' όρον απολύσεως του καταδίκου, Α.Σάκκουλας, Αθήνα - Κομοτηνή, 1994.

Στο παρόν περιλαμβάνονται, μεταξύ των άλλων: ένα ιστορικό του θεσμού της υπ' όρον απολύσεως, ο σκοπός της υπ' όρον απολύσεως, οι προϋποθέσεις της, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, η δοκιμασία του υπ' όρον απολυομένου. Τα ζητήματα που ανακύπτουν από την πράξη και η στατιστική διερεύνηση των αποτελεσμάτων του θεσμού, είναι οι τελικές θεματικές που εξετάζονται ως προκύπτουσες από την εφαρμογή της υπ' όρον απολύσεως.

Π.ΚΑΚΑΛΗΣ - Ν.ΚΟΥΡΑΚΗΣ - Α.ΜΑΓΓΑΝΑΣ - Ι.ΦΑΡΣΕΔΑΚΗΣ, Ποινικός Κώδικας, Νομική Βιβλιοθήκη Αθήνα 1995.

Σχόλια - Νομολογία - Βιβλιογραφία - Απιολογικές εκθέσεις και Σύνταγμα του 1975/86. Στο πρώτο τόμο περιλαμβάνονται τα άρθρα 1-206 Π.Κ. και στο δεύτερο τα άρθρα 207- 473Π.Κ.

ΚΟΥΡΑΚΗΣ Ν., Αντεγκληματική πολιτική(εκδοτική επιμέλεια 1994), 26 μελέτες για τα θεωρητικά της ζητήματα και τις αστοχίες κατά την εφαρμογή της, Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα 1994. Σειρά Ποινικά, 42.

Μεταξύ των άλλων περιλαμβάνονται: Σ.Αλεξιάδη, Η Αντεγκληματική Πολιτική., Α.Τσίτσουρα, Σχέσεις μεταξύ Αντεγκληματικής πολιτικής και εγκληματολογικής έρευνας., Ι.Φαρσεδάκη, Η «ποινή» του θανάτου., Κ.Δ Σπινέλλη, Αντεγκληματική πολιτική για ανήλικα άτομα.

– Βάσεις και τάσεις της σύγχρονης αντεγκληματικής πολιτικής.

ΚΟΥΡΑΚΗΣ Ν. ΜΗΛΙΩΝΗ Φ., ερευνητική ομάδα φοιτητών Νομικής Αθηνών, Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1995. Σειρά Ποινικά, 44. Έρευνα στις ελληνικές φυλακές.

Η έρευνα έχει διεξαχθεί στα σωφρονιστικά καταστήματα ανηλίκων Κορυδαλλού και Κασσαβέτειας. Περιλαμβάνει έκθεση για την κατάσταση με τα πρώτα πορίσματα και συμπεράσματα. Αναλύει και σχολιάζει 37 περιπτώσεις ανηλίκων κρατουμένων. Σε τρία παραρτήματα που ακολουθούν αναφέρονται η κατάσταση στις ελληνικές φυλακές και οι δυνατότητες βελτίωσης, έκθεση προς τη κυβέρνηση της Ελλάδας σχετικά με την επίσκεψη που πραγματοποίησε η ευρωπαϊκή επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων από 14-26/3/93 και η απάντηση της ελληνικής κυβέρνησης στη παραπάνω.

ΛΑΜΠΙΡΗ - ΔΗΜΑΚΗ Ι. - ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΥ ΑΘ., Κοινωνία-δίκαιο-ηθική., Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 1993

Στη θεματική «Ηθική και Κοινωνία» ο D. Bourdieu πραγματεύεται το θέμα «για μια πολιτική ηθικής στη πολιτική». Στη θεματική «Κοινωνιολογία» η Ι. Λαμπίρη-Δημάκη τη ζωή της Κοινωνιολογίας για ενάμισο αιώνα. Στη θεματική «Κοινωνιολογία του Δικαίου» περιλαμβάνεται συνομιλία με τον J. Carbonnier για την Κοινωνιολογία του Δικαίου και τη κρίση του Δικαίου, αναφορά του R. Treves στις δύο Κοινωνιολογίες του Δικαίου και του Θ. Παπαχρίστου στον ένα αιώνα Κοινωνιολογίας του Δικαίου. Στο τέλος του τεύχους της παρούσας σειράς γίνεται αναφορά στο ποιοί είναι οι παραπάνω συγγραφείς.

- Κοινωνικές έρευνες με στατιστικές μεθόδους, Θεσμοί της ελληνικής κοινωνίας (σειρά), Α. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1995

Μεταξύ των άλλων περιλαμβάνονται: αναφορά στα είδη, την εξέλιξη, τη μεθοδολογία, τη χρησιμότητα και τα προβλήματα ηθικής των κοινωνικών ερευνών με στατιστικές μεθόδους και κύρια των ερωτηματολογίων, προβληματική για την υποβάθμιση της ερευνητικής συνείδησης και πρακτικής στην Ελλάδα και η κοινωνιολογική έρευνα στη Γαλλία. Στο δεύτερο μέρος ο Χ. Κελεπέρης αναλύει πώς γίνεται μια κοινωνική έρευνα με στατιστικές μεθόδους και ερωτηματολόγια και αναφέρεται στη ποιότητα και αξιολόγηση όπως και στη παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Στα παραρτήματα 1 και 2 παρουσιάζεται μια κοινωνική έρευνα με στατιστικές μεθόδους από την ελληνική βιβλιογραφία.

ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ Ε., Κοινωνικός έλεγχος του εγκλήματος, Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 1994.

Ο κοινωνικός έλεγχος του εγκλήματος παρατίθεται, αρχικά, στο γενικότερο κοινωνικό έλεγχο. Μετά από αναφορά στην ιστορία και τη θεωρία του κοινωνικού ελέγχου, εξετάζεται η σχέση του με το Δίκαιο και η σύγχρονη εγκληματολογική προβληματική γι αυτόν. Στους φορείς του ελέγχου, τη Ποινική Δικαιοσύνη, την Αστυνομία και τα σωφρονιστικά καταστήματα είναι αφιερωμένο το δεύτερο μέρος του βιβλίου.

LUHMANN NIKLAS, Θεωρία των κοινωνικών συστημάτων, Αφοί Π. Σάκκουλα, Αθήνα, 1995. Εισαγωγή-Επιμέλεια: Αντ. Μακροδημήτρης - Π. Καρκατσούλης.

Μετά από την εισαγωγή στη συστηματική θεωρία του N.Luhmann γίνεται μια επιλογή από την βιβλιογραφία του. Οι θεματικές που αναφέρονται είναι: Λειτουργία και αιτιότητα, Γενική θεωρία των οργανωμένων κοινωνικών συστημάτων, Δομή και αποκλίνουσα συμπεριφορά, Απώλεια «παραδείγματος», Η παγκόσμια κοινωνία ως κοινωνικό σύστημα, Το Κράτος του Πολιτικού Συστήματος, «Βλέπω εκείνο που εσύ δεν βλέπεις». Στο τέλος περιλαμβάνεται συνέντευξη με τον N. Luhmann.

ΜΑΓΓΑΝΑΣ Α. Τα εκδιδόμενα άτομα. Πορνεία: παρέκλιση ή παράβαση, Εκδ.Παπαζήση, Αθήνα, 1994. Συλλογή εργασιών φοιτητών του Παντείου Πανεπιστημίου υπό την διεύθυνση του καθηγητή Α.Δ. Μαγγανά.

Το πρόβλημα της πορνείας παρουσιάζεται μέσα από τα ίδια τα άτομα που εκδίδονται αλλά και το κοινό γενικότερα. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη δυνατότητα επίτευξης κοινωνικής συναίνεσης γύρω από το λεπτό αυτό θέμα.

ΜΑΝΩΛΕΔΑΚΗ Ι., Πρακτικά θέματα για εμβάθυνση στο Ποινικό δίκαιο, Αφοί Π.Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 1993.

Μετά από μια αναφορά στη άσκηση λογικής εξετάζονται, μεταξύ των άλλων, η αντικειμενική και η υποκειμενική αιτιότητα και οι ανήλικοι εγκληματίες στο γενικό μέρος και είδη προσβολών, όπως προσβολές κατά της πολιτειακής εξουσίας, εγκλήματα σχετικά με την υπηρεσία, σωματικές βλάβες, εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας κ.α.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ Λ. ΔΗΜΗΤΡΑΙΝΑ Γ., Απόλυση ενηλίκων και εφήβων υπό όρο. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1995.

Στο παρόν περιλαμβάνονται οι τελευταίες σχετικές νομοθετικές τροποποιήσεις για το θεσμό μέχρι το ν. 2207/94 και παρουσιάζεται ο θεσμός όπως ισχύει στη περίοδο της συγγραφής του βιβλίου. Επίσης εξετάζεται η απόλυση καταδίκου κατά αρ.110 Α Π.Κ.

MARVIN E. WOLFAGANN - FRANCO FERRACUTI (Μεταφρ.Μηλιώνη), Η υποκοουλτούρα της βίας, Νομική Βιβλιοθήκη Αθήνα 1995.

Με αφορμή την έννοια της ολοκλήρωσης παρουσιάζεται η εγκληματολογία ως ολοκληρωμένος επιστημονικός κλάδος και η υποκουλούρα της βίας ως ολοκληρωμένη αντίληψη. Επίσης εξετάζονται οι βιολογικές, ψυχιατρικές και ψυχομετρικές προοπτικές της υποκουλούρας της βίας, με βάση μελέτες για την ανθρωποκτονία η οποία προσεγγίζεται κοινωνικά και από την άποψη της αντιμετώπισής της. Στο τέλος παρουσιάζεται έρευνα σχετικά με την υποκουλούρα της βίας.

ΜΠΕΝΒΕΝΙΣΤΕ Ρ., Η Ποινική καταστολή της νεανικής εγκληματικότητας τον 19ο αιώνα 1833-1911, Α. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1994.

Μετά από ορισμένες οριοθετήσεις του θέματος, παρουσιάζονται, μεταξύ των άλλων, η νεανική εγκληματικότητα και οι ερμηνείες της στο 19ο αιώνα. Μέσα από την πραγματικότητα των αριθμών προσεγγίζεται ποσοτικά η δικαστηριακή πρακτική και η εγκληματικότητα και περιγράφονται οι τάσεις της στην Ευρώπη. Στο τελευταίο μέρος περιέχεται ο σφραγισμός των νέων και η οπτική των Ελλήνων λογίων για το σφραγιστικό σύστημα.

ΜΠΙΤΖΙΛΕΚΗΣ Ν.Ε., Τα υπηρεσιακά εγκλήματα: γενική θεωρία και ανάλυση των διατάξεων του ΙΒ κεφ. Π.Κ (αρ.235-263α), Αφοί Π. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, 1993.

Μετά από παράθεση της γενικής θεωρίας του υπηρεσιακού εγκλήματος, αναλύονται τα επί μέρους υπηρεσιακά εγκλήματα που εξειδικεύονται σε προσβολές συγκεκριμένων στοιχείων και λειτουργιών της υπηρεσίας, είτε κοινωνικών εννόμων αγαθών (και λειτουργιών), είτε ατομικών.

ΠΑΝΟΥΣΗΣ Γ. Έγκλημα και τοπική κοινωνία, 11 Α. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1993

Θεωρώντας ότι έχει φθάσει η ώρα της κινητοποίησης για τη πρόληψη του εγκλήματος, εξετάζεται η σχέση εγκληματολογικών επιστημών και Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης από την άποψη του κοινού προγράμματος δράσης ή, αλλιώς, του κοινού στρατού κορυφής. Επίσης, η κινητοποίηση εξετάζεται ως στοιχείο του τρίπτυχου: πρόληψη, πόλη-πολίτης, κινητοποίηση, καθώς και σε ότι αφορά την τοπική κοινωνία και την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών. Τέλος, γίνεται μια πρώτη προσέγγιση στους επαγγελματίες που παρεμβαίνουν σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας.

- Το μήνυμα στην εγκληματολογία, Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1995 (δημοσιευμένα άρθρα, με διάφορα θέματα).

Οι θεματικές που περιλαμβάνονται είναι, μεταξύ των άλλων: Χουλιγκανισμός: ένα κοινωνικό φαινόμενο με δύο πρόσωπα, Πληροφορική και έγκλημα, Η εγκληματολογική έρευνα στην Ελλάδα, Εγκληματολογία και λογοτεχνία, Στοχασμός για μια εγκληματολογική προθεωρία, Η διδασκαλία της εγκληματολογίας ενώπιον των κριτών της, Εγκληματολογικές επιστήμες και ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, Θυματολογία και θυματολόγοι κ.α.

- ΠΑΥΛΟΥ Σ. Ναρκωτικά: η πορεία προς τη νέα ρύθμιση, Α. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, Μελέτες/ΔΠΘ Νομική Σχολή, εργαστήριο Ποινικού, 1994.

Κεντρικές, μεταξύ των άλλων, θεματικές είναι «οι συζητούμενες νομοθετικές πρωτοβουλίες για την τροποποίηση της νομοθεσίας περί ναρκωτικών» και η αναγκαιότητα μιας αναθεώρησης σήμερα. Σχετικά με το προστατευόμενο έννομο αγαθό, παρατίθενται οι βασικές και διακεκριμένες μορφές διακίνησης. Το ενδιαφέρον του συγγραφέα επικεντρώνεται επίσης, στις βασικές κατηγορίες του απλού (μη εξαρτημένου), του εξαρτημένου χρήστη και του εξαρτημένου διακινητή εμπόρου και στη κινητοποίηση της τοπικής κοινωνίας.

- Η δήμευση στο Ποινικό Κώδικα και στους ειδικούς ποινικούς νόμους., Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1994.

Η διαχρονική παρουσία της δήμευσης, η δήμευση στις παλιότερες νομοθεσίες, στο προισχύσαν δίκαιο, στο εν γένει κυρωτικό σύστημα, στον Ποινικό Κώδικα, σε βασικούς ειδικούς Ποινικούς νόμους και οι δικονομικές πτυχές της δήμευσης, είναι ορισμένες από τις βασικές θεματικές του παρόντος.

- ΣΤΑΘΕΑΣ Γ., Ερμηνεία του νόμου περί ναρκωτικών, Αφοί Π. Σάκκουλα, Αθήνα, 1993, (ιστορική εξέλιξη, θεωρητική έρευνα, νομολογική πρακτική).

Το παρόν αναφέρεται, μεταξύ των άλλων, στην έννοια των ναρκωτικών, την μετάβαση από την ανοχή στον εθισμό, τη διάκριση μεταξύ ελαφρών και σκληρών, τα προβλεπόμενα αδικήματα με το αρ.5 του ν. 1729/87 και 2161/93, τις επιβαρυντικές περιστάσεις, την υποτροπή, την έννοια της τοξικομανίας, τους χρήστες ναρκωτικών ουσιών και τους ανήλικους δράστες. Επίσης, αναφέρεται στο ρόλο του οικογενειακού περιβάλλοντος και των ψυχολογικών τεστ προσωπικότητας. Τέλος, το θέμα

εξετάζεται από την πλευρά της σύμβασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της σχέσης της με το νόμο και το Σύνταγμα.

ΣΤΑΜΑΤΗΣ Μ.Κ., Η θεμελίωση των νομικών κρίσεων. Εισαγωγή στη μεθοδολογία του δικαίου. Αφοί Π. Σάκκουλα, Αθήνα, 1995 (Β' έκδοση).

Οι θέσεις του συγγραφέα επικεντρώνονται στη θεώρηση της νομικής ως κανονιστικής, κοινωνικής επιστήμης. Προηγείται ιστορική επισκόπηση της μετάβασης από την τυποκρατική μεθοδολογία του Νομικού θετικισμού στη σχολή της ελεύθερης αναζητήσεως του δικαίου. Ακολουθεί αναφορά στις σύγχρονες τάσεις μεθοδολογίας του δικαίου. Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται, συστηματικά, ζητήματα μεθοδολογίας του δικαίου. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη δημιουργική ερμηνεία και την ιδιότητα του δικαίου για ερμηνευτική διάπλαση.

ΣΥΛΙΚΟΣ Γ., Η υλικότητα των ενόμων αγαθών στο Ποινικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1995.

Με εκκίνηση από τη προβληματική του έννομου αγαθού, γίνεται ιστορική αναφορά στην έννοια του αγαθού, από φιλοσοφική άποψη. Η υλικότητα των αγαθών θεωρείται βασικό προαπαιτούμενο στη θεώρησή τους ως ιστορικών, κοινωνικών, έννομων.

SNOW C .P, Οι δύο κουλτούρες, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1996.

Μετά από μια ιστορική προσέγγιση, ο συγγραφέας αναπτύσσει την ιδέα για τις δύο κουλτούρες. Εντόπισε το χάσμα ανάμεσα στους δύο πολιτισμούς τον επιστημονικό και το λογοτεχνικό και επεσήμανε την έλλειψη επικοινωνίας ανάμεσα στους ανθρώπους των τεχνών και των γραμμάτων. Επίσης η ανάπτυξη της εκβιομηχάνισης και η ανισότητα ανάμεσα σε πλούσιες και φτωχές χώρες, ως προβλήματα, ο προσανατολισμός της εκπαίδευσης και η ανάδυση ενός νέου συνδυαστικού πολιτισμού, ως στόχοι, απασχολούν το συγγραφέα.

ΦΑΡΣΕΔΑΚΗΣ Ι. (επιμέλεια) Ποινικός κώδικας (ασχολ), Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1994.

Περιέχονται οι τροποποιήσεις των Ν.2145 και 2172 του 1993.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ Α, Ιατρική ευθύνη και Ιδεοντολογία (Πρώτοι προβληματισμοί), Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1993. (Βιβλιοθήκη υπεράσπισης).

Στά πλαίσια της θεματικής, Η ιατρική ευθύνη γενικά, εξετάζονται, μεταξύ των άλλων, η εκτίμηση της ιατρικής επεμβάσεως από το ποινικό δίκαιο, η υποχρέωση διαφωτίσεως του ασθενούς και παροχής βοήθειας σ' αυτόν. Στα πλαίσια της θεματικής, Ιατρική ευθύνη και δεοντολογία, εξετάζονται, μεταξύ των άλλων, το ιατρικό απόρρητο, η ευθανασία, η άμβλωση, οι μεταμοσχεύσεις, η γενετική.

- Διάγραμμα Ποινικού Δικαίου, Α. Σάκκουλας, Αθήνα - Κομοτηνή, 1995.

Μετά από ένα προσδιορισμό του Ποινικού Δικαίου ακολουθεί, μεταξύ των άλλων, ανάλυση της έννοιάς του, η ιστορική του εξέλιξη, αναφορά στον ποινικό νόμο και το αξίωμα, ουδεμία ποινή άνευ νόμου και αναφορά στην αξιόποινη πράξη και την έννοια του εγκλήματος. Εξετάζονται, επίσης, οι σημαντικές θεματικές του Ποινικού Δικαίου, όπως το άδικο, το ασύγγνωστο της Πράξεως, η ποινή καθώς και ιδιαίτερες μορφές της αξιόποινης πράξεως.

Σε αγγλική γλώσσα*

- ABADINSKY, H.: «Drug Abuse», Chicago: Nelson-Hall, 1993
- ANDREWS, D. A. AND BONTA, J.: «The Psychology of Personal Conduct», Cincinnati, O.H. Anderson, 1994
- BARAK, G. (ed): «Media Process and the Social Construction of Crime - Studies in Newsmaking Criminology», New York, NY, Garland, 1994
- BARAK, G. (ed): «Varieties of Criminology - readings from Dynamic Discipline», Westport, CT: Praeger, 1994
- BART, P.B. AND MORAN, E.G. (eds): «The Bloody Footprints», Newbury Park: Sage, 1993
- BART, P.B. AND MORAN, E.G. (eds): «Violence Against Women», Beverly Hills and London: Sage, 1993
- BEIRNE, P.: «Inventing Criminology: Essays on the Rise of Homo Criminals», Albany: State University of New York Press, 1993
- BENYON, J., TURNBULL, L., WILLIS, A., WOODWARD, R. AND BECK, A.: «Police Co-operation in Europe: An Investigation», University of Leicester: Centre for the Study of Public Order, 1993
- BERRY, G. L. AND ASAMEN, J. K. (eds): «Children and Television: Images in a Changing Socio-Cultural World», Sage publications, 1993
- BLACKBURN, R.: «The Psychology of Criminal Conduct», Chichester: Wiley, 1993
- BOWMAN, G. W., HAKIM, S. AND SEIDENSTAT, P. (eds): «Privatising Correctional Institutions», New Brunswick: Transaction Books, 1993

* Επιμέλεια: Ιωάννα Ν. Διονυσίου

- BRADLEY, C. M.: «The failure of the Criminal Procedure Revolution», Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1993
- BROGDEN, M. AND SHEARING, C.: «Policing for a New South Africa», London: Routledge, 1993
- BROWN, A. AND CADDICK, B. (eds): «Groupwork with Offenders», London: Whiting and Birch, 1993
- CHAMPION, D. J.: «Measuring Offender Risk - A Criminal Justice Sourcebook», Westport, CT: Greenwood, 1994
- CHENEY, D.: «Into the Dark Tunnel: Foreign Prisoners in the British Prison System», London: Prison Reform Trust, 1993
- CHRISTIE, N.: «Crime Control as Industry», London: Routledge, 1993
- CLARKE, R. (ed): «Crime Prevention studies I», Monsey: Criminal Justice Press, 1993
- CONKLIN, J. E.: «Art Crime», Westport, CT: Praeger, 1994
- COOK, D. AND HUDSON, B. (eds): «Racism and Criminology», Sage publications, November, 1993
- CRAEF, R.: «Living Dangerously: Young Offenders in their Own Words», London: HarperCollins, 1993
- CULLIVER, C. C. (ed): «Female Criminality: The State of the Art», New York and London: Garland Publishers, 1993
- DAVIS, M.: «Punishing Criminals - Developing Community - Based Intermediate Sanctions», Westport, CT: Greenwood, 1993
- DECALMER, P. AND GLENDENNING, F. (eds): «The Mistreatment of Elderly People», Sage publications, March 1993
- DEL FRATE, A. A., ZVEKIC, U. AND VAN DIJK, J. J. M. (eds): «Understanding Crime: Experiences of Crime and Crime Control», Rome: UNICRI, 1993
- DENNIS, N.: «Rising Crime and the Disembersed Family: How Conformity Intellectuals have Campaigned Against Common Sense», London: Institute of Economic Affairs, 1993

- DOLLING, D. AND FELTES, T. (eds): «Community Policing: Comparative Aspects of Community Oriented Police Work», Holzkirchen: Felix Verlag, 1993
- DOUZINAS, C., WARRINGTON, R. AND MC VEIGH, S.: «Postmodern Jurisprudence: The Law of the Text in the Text of the Law», Bernard Jackson, Legal Studies, Routledge, January 1993
- DOWNES, D.: «Controls in Tolerance: Post-War Penal Policy in the Netherlands and England and Wales», Oxford: Oxford University Press, 1993
- DUFF, A. AND GARLAND, D. (eds): «Punishment: A Socio-Legal Reader», Oxford Readings in Socio-Legal Studies, 1994
- ELIAS, R.: «Victims Still: The Political manipulation of Crime Victims», Newbury Park: Sage, 1993
- FARRINGTON, D., SAMPSON, R. J. AND WIKSTROM, P.-O. H. (eds): «Integrating Individual and Ecological Aspects of Crime», Stockholm: National Council for Crime Prevention, 1993
- FELDMAN, P.: «The Psychology of Crime», Cambridge: Cambridge University Press, 1993
- FELSON, M.: «Crime and Everyday Life: Issues and Insights for Society», A Pine Forge Press publication, October 1993
- FERRARO, K. F.: «Fear of Crime - Interpreting Victimization Risk», Albany, NY: State University of New York Press, 1995
- FIJNAUT, C. (ed): «The Internationalisation of Police Co-operation in Europe», Deventer: Kluwer, 1993
- FILKELSTEIN, E.: «Prison Culture: An Inside View, Aldershot: Avebury, 1993
- FLETCHER, B. R., SHAVER, L. D. AND MOON, D. G. (eds): «Women Prisoners - A Forgotten Population», Westport, CT: Praeger, 1993
- FOSTER, J., HOPE, T., DOWDS, L. AND SUTTON, M.: «Housing, Community and Crime: The Impact of the Priority Estates Project», Home Office Research Study, No. 131, London: HMSO, 1993

- GAMBETTA, D.: «The Sicilian Mafia: The Business of Private Protection», Cambridge, MA and London: Harvard University Press, 1993
- GEIS, G. AND JESILOW, P. (eds): «White-Collar Crime», Special Issue of the Annals of the American Academy of Political and Social Science, Newbury Park: Sage, Jan. 1993
- GELLES, R. J. AND LOSEKE, D. R. (eds): «Current Controversies on Family Violence», Sage publications, December 1993
- HALL, J. G. AND MARTIN, D. F.: «Child Abuse: Procedure and Evidence, Barry Rose Law Publishers Limited Chichester, 1993
- HAMM, M. S. (ed): «Hate Crime: International Perspectives on Causes and Control», Cincinnati, Ohio: Anderson, 1994
- HAMPTON, L. R., GULLOTTA, T. P., ADAMS, G. R., POTTER, E. H. AND WEISSBERG, R. (eds): «Family Violence: Prevention and Treatment», Issues in Children's and Families' Lives series, Volume 1, Sage publications, June 1993
- HARDING, R. W. (ed): «Repeat Juvenile Offenders: The failure of selective Incapacitation in Western Australia», University of Western Australia: Crime Research Centre, 1993
- HAWKINS, K. (ed): «The uses of Discretion», Oxford: Oxford University Press, 1993
- HAWKINS, D. F. (ed): «Ethnicity, Race and Crime - Perspectives Across Time and Place», Albany, NY: State University of New York Press, 1995
- HEIDENSOHN, F. AND FARRELL, M. (eds): «Crime in Europe», London: Routledge, 1993
- HENDERSON, J. H. AND SIMON, D. R.: «Crimes of the Criminal Justice System», Cincinnati, Ohio: Anderson, 1994
- HILL, M. (ed): «The Policy Process: A reader», Harvester Wheatsheaf, 1993
- HINCH, R. (ed): «Readings in Critical Criminology», Scarborough, ON: Prentice - Hall, 1994

- HUDSON, B. A.: «Penal Policy and Social Justice» Toronto, ON: University of Toronto Press, 1993
- HUNTER, R. F. (ed): «Justice and Crime: Essays in Honour of the Right Hon. The Lord Emslie», Edinburgh: T. and T. Clark, 1993
- INCIARDI, J. A. (ed): «Drug Treatment and Criminal Justices», Newbury Park: Sage, 1993
- JACOBY, J. E (ed): «Classics of Criminology», Prospect Heights: Waveland Press, 1994
- JONES, H. (ed): «Crime and the Urban Environment: The Scottish Experience», Aldershot: Avebury, 1993
- KEITH, M.: «Race, Riots and Policing: Law and Disorder in a Multi-Racist Society», London: UCL Press, 1993
- KELLY, L., REGAN, L. AND BURTON, S.: «Sexual Abuse in Childhood», Sage publications, July 1994
- KING, M. AND TROWELL, J.: «Children's Welfare and the Law: The Limits of Legal Intervention», Sage publications, 1992
- KING, R. D. AND MAGUIRE, M.: «Prisons in Context», Clarendon Paperbacks, 1994
- KRISBERG, B. AND AUSTIN, J. F.: «Reinventing Juvenile Justice», Newbury Park: Sage, 1993
- LEPS, M. C.: «Apprehending the Criminal: The Production of Deviance in Nineteenth Century Discourse», Durham NC, Duke University Press, 1993
- LIEBLING, A. AND KRARUP, H.: «Suicide Attempts and Self-Injury in Male Prisons», London: Home Office Research and Planning Unit, 1993
- LIGHT, R., NEE, C. AND INGHAM, H.: «Car Theft: The Offender's Perspective», London: HMSO, 1993
- LINZ, D. AND MALAMUTH, N.: «Pornography», Volume 5, Sage publications, May 1993
- LIVINGSTONE, S. AND OWEN, T.: «Prison Law: Text And Materials», Oxford: Oxford University Press, 1993

- LUNDMAN, R. J.: «Prevention and Control of Juvenile Delinquency», 2nd ed, New York, Oxford: Oxford University Press, 1993
- MACKENZIE, D. L. AND UCHIDA, C. D. (eds): «Drugs and Crime: Evaluating Public Policy Initiatives», Sage publications, March 1994
- MACQUEEN, H. (ed): «Money Laundering», Edinburgh: Edinburgh University Press, Hume Papers on Public Policy 1:2, 1994
- MAGUIRE, M., MORGAN, R. AND REINER, R. (eds): «The Oxford Handbook of Criminology», Clarendon Press - Oxford, 1994
- MATOESIAN, G. M.: «Reproducing Rape: Domination Through Talk in the Courtroom, Oxford: Polity Press, 1993
- MAWBY, R. I. AND WALKATE, S.: «Critical Victimology» London: Sage, 1994
- MAYHEW, P., AVE MAUNG, N. AND MIRRLEES-BLACK, C.: «The 1992 British Crime Survey», Home Office Research Study 132, London: HMSO, 1993
- MCMAHON, M. W.: «The Persistent Prison? Rethinking Decarceration and Penal Reform», Toronto, 1993
- MCNAMARA, R. P. (ed): «Crime Displacement - The Other Side of Prevention», East Rockaway, NY: Cunnings and Hathaway, 1994
- MOORE, M.: «Act and Crime: The Philosophy of Action and its Implications for Criminal Law» Oxford: Oxford University Press, 1993
- MORTON, J.: «Bent Coppers: A Survey of Police Corruption», London: Little, Brown, 1993
- MUNRO, C. AND WASIK, M. (eds): «Sentencing, Judicial Discretion and Training», Sweet & Maxwell, November 1992
- MYERS, J. E. B.: «Legal Issues in Child Abuse and Neglect», Interpersonal Violence: The Practice Series, Sage publications, 1992
- OHLIN, L. E. AND REMINGTON, F. J. (eds): «Discretion in Criminal Justice: The Tension Between Individualization and Uniformity», Albany: State University of New York Press, 1993
- O'MAHONEY, P.: «Crime and Punishment in Ireland», Dublin: The Round Hall Press, 1993

- O'REILLY - FLEMING, T. AND CLARK, B. (eds): «Youth Injustice - Canadian Perspectives», Toronto: Canadian Scholars Press Inc., 1993
- PALETZ, D. L AND SCHMID, A. P (eds): «Terrorism and the Media», Sage publications, 1992
- PATTON, M. Q. (ed): «Family Sexual Abuse: Frontline Research and Evaluation», Sage publications, 1991
- PERRY, N. W. AND WRIGHTSMAN L. S.: «The Child Witness: Legal Issues and Dilemmas», Sage, 1991
- PLAYER, E. AND JENKINS, M. (eds): «Prisons after Woolf: Reform Through Riot», London: Routledge, 1994
- RAINE, J. W. AND WILSON, M. J.: «Managing Criminal Justice», Hemel Hempstead: Wheatsheaf, 1993
- RAINE, A.: «The Psychopathology of Crime: Criminal Behaviour as a Clinical Disorder», San Diego: Academic Press, 1993
- REICHEL, P. L.: «Comparative Criminal Justice Systems: A Topical Approach», Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1994
- REINER, R. AND SPENCER, S. (eds): «Accountable Policing: Effectiveness, Empowerment and Equity», London: IPPR, 1993
- ROBERTS, J. V AND MOHR, R. M. (eds): «Confronting Sexual Assault – A Decade of Legal and Social Change». Toronto, ON: University of Toronto Press, 1994
- RUSSELL, D. E. H. (ed): «Making Violence Sexy: Feminist Views on pornography», Buckingham: Open University Press, 1993
- RUSSEL, J.: «Alcohol and Crime», London: Mental Health Foundation, 1993
- RUTHERFORD, A.: «Criminal Justice and the Pursuit of Decency», Oxford: Oxford University Press, 1993
- SACCO, V. F. AND KENNEDY, L. W.: «The Criminal Event – an Introduction to Criminology», Scarborough, ON: Nelson Canada, 1994
- SAMPSON, A.: «Acts of Abuse: Sex Offenders and the Criminal Justice System», Routledge, 1994

- SAMPSON, R. J. AND LAUB, J. H.: «Crime in the Making: Pathways and Turning Points Through Life», Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1993
- SCHABAS, W. A.: «The Abolition of the Death Penalty in International Law, Grotius Publications Limited, 1993
- SCHISSEL, B. AND MILLS, D.: «Social Dimensions of Canadian Youth Justice», ON: Oxford University Press, 1993
- SCHLESINGER, P. AND TUMBER, H.: «Reporting Crime: The Media Politics of Criminal Justice», Clarendon Studies in Criminology, Clarendon Press, 1994
- SCHMID, A. P. AND CRELINSTEN, R. D. (eds): «Western responses to Terrorism», London: Frank Cass, 1993
- SELKE, W. L.: «Prisons in Crisis», Bloomington: Indiana University Press, 1993
- SHEPTYCKI, J.: «Innovations in Policing Domestic Violence», Aldershot: Avebury, 1993
- STACEY, W. A., HAZLEWOOD, L. R. AND SHUPE, A.: «The Violent Couple», Westport, CT: Praeger, 1994
- STIMMEL, B.: «The facts about Drug Use», New York: Haworth Medical Press, 1993
- TARLING, R.: «Analysing Offending: Data, Models and Interpretations», London: HMSO, 1993
- THORPE, D.: «Evaluating Child Protection», Open University Press, 1994
- TONRY, M. (ed): «Crime and Justice: A Review of Research Volume 17, Chicago: Chicago University Press, 1993
- TOWNSHEND, C.: «Making Peace: Public Order and Public Security in Modern Britain», Oxford: Oxford University Press, 1993
- TROJANOWICZ, R. AND BUCQUEROUX, B.: «Community Policing - How to Get Started», Cincinnati, Ohio: Anderson, 1994
- UMBREIT, M. S.: «Victim Meets Offenders - The Impact of Restorative Justice and Mediation», Monsey, NY: Criminal Justice Press, 1994

- VAGG, J.: «Prison Systems: A Comparative Study of Accountability in England, France, Germany, and The Netherlands», Clarendon Studies in Criminology, Clarendon Press, 1994
- VIGH, J. AND KATONA, G. (eds): «Social Changes, Crime and Police», Budapest: Eotvos Lorand University Press, 1993
- VON HIRSCH, A. AND ASHWORTH, A. (eds): «Principled Sentencing», Edinburgh: University Press, 1993
- WALKER, C. AND STARMER, K. (eds): «Justice in Error», London: Blackstone Press, 1993
- WASIK, M.: «Emmins on Sentencing», Blackstone Press Limited, 1993
- WEAVER, J. C.: «Crimes, Constables and Courts - Order and Transgression in a Canadian City, 1816-1970», Kingston, ON: McGill - Queen's University Press, 1995
- WELLS, C.: «Corporations and Criminal Responsibility», Oxford: Oxford University Press, 1993
- WILLIAMS III, F. P. AND MCSHANE, M. D. (eds): «Criminology Theory: Selected Classic Readings», Cincinnati: Anderson Publishing, 1993
- WILLIS, G. C.: «Unspeakable Crimes: Prevention Work with Perpetrators of Child Sexual Abuse», London: The Children's Society, 1993
- WILKIE, M.: «Sentencing Women: Pre-Sentence Reports and Constructions of Female Offenders», University of Western Australia: Crime Research Centre, 1993
- WINDLESHAM (LORD): «Responses to Crime», Vol. 2: Penal Policy in the Making, Oxford: Oxford University Press, 1993
- WHITFIELD, R. AND SCOTT, D. (eds): «Paying Back: Twenty Years of Community Service», Winchester: Waterside Press, 1993

Σε γαλλική γλώσσα*

- BAWIN B.: *Sociologie de la famille*, De Boeck Université, Bruxelles, 1995.
- BROCHU S.: *Drogues et questions criminelles*, DeBoeck Université, Bruxelles, 1995.
- CARAPON A., SALAS D. (επιμ. εκδ.): *La justice des mineurs*, Bruylant, Bruxelles, 1995.
- CARBONNIER J.: *Sociologie juridique*, PUF, Paris, 1994.
- DEBUYST CH., DIGNEFFE F., LABADIE J-M., LASCOUMES P., PIRÈS A-P.: *Histoire des savoirs sur le crime et la peine*, DeBoeck Université, Bruxelles, 1995.
- DECOURRIERE A.: *Les drogues*, DeBoeck Université, Bruxelles, 1995.
- DELMAS-MARTY M., (επιμ. εκδ.): *Quelle politique pénale pour l' Europe?*, Economica, Paris, 1993.
- DESMET B.: *La criminologie, Cahier d' information du CID no9*, DeBoeck Université, Bruxelles, 1995.
- GRAWITZ M.: *Lexique des sciences sociales*, Dalloz, Paris, 6η έκδοση, 1994.
- GASSIN R.: *Criminologie*, Précis-Dalloz, Paris, 3η έκδοση, 1994.
- KAMINSKI D.: *Entre criminologie et droit pénal*, DeBoeck Université, Bruxelles, 1995.
- LABADIE J-M.: *Les mots du crime*, DeBoeck Université, Bruxelles, 1995.
- MUCCHIELLI L. (επιμ. εκδ.): *L' histoire de la criminologie française*, L' Harmattan, Paris, 1994.
- NEGRIER-DORMONT L.: *Criminologie de l' acte*, Litec, Paris, 1995.

* Επιμέλεια: Χριστίνα Ζαραφωνίτου

ROBERT PH., VAN OTRIVE L. (επιμ. εκδ.): *Crime et justice en Europe*, L' Harmattan, Paris, 1995.

ROBERT PH., AUBUSSON DE CAVARLAY B., POTTIER M-L., TOURNIER P.: *Les comptes du crime*, L' Harmattan, Paris, 2η έκδοση αναθεωρημένη, 1994.

SZABO D., LEBLANC M. (επιμ. έκδ.), *Traité de criminologie empirique*, Les presses de l' universite de Montréal, Canada, 1994.

TERRE F.: *Le suicide*, PUF, Paris, 1994.

TRÉPANIÉ J., TULKENS F.: *Délinquance et protection de la jeunesse*, DeBoeck Université, Bruxelles, 1995.

TREVES R.: *Sociologie du droit*, PUF, Paris, 1994.

Σε γερμανική γλώσσα*

ALBRECHT, P.-A.: Informalisierung des Rechts. Empirische Untersuchungen zur Handhabung und zu den Grenzen der Opportunität im Jugendstrafrecht, Walter de Gruyter, Berlin, New York 1990.

ALBRECHT, P.-A.: Jugendstrafrecht, 2η έκδ., Beck, München 1993.

ALBRECHT, P.-A. κ.ά.: Rechtsgüterschutz durch Entkriminalisierung. Vorschläge der Hessischen Kommission «Kriminalpolitik» zur Reform des Strafrechts, Nomos, Baden-Baden 1992.

ALBRECHT, P.-A. κ.ά.: Strafrecht - Ultima Ratio. Empfehlungen der Niedersächsischen Kommission zur Reform des Strafrechts und des Strafverfahrensrechts, Nomos, Baden-Baden 1992.

ARMANSKI, G.: Maschinen des Terrors. Das Lager (KZ und GULAG) in der Moderne, Westfälisches Dampfboot, Münster 1993.

BARABAS, F.K./ERLER, M.: Die Familie. Einführung in Soziologie und Recht, Juventa, Weinheim 1994.

BEHR, R.: Polizei im gesellschaftlichen Umbruch - Ergebnisse der teilnehmenden Beobachtung bei der Schutzpolizei in Thüringen. Reihe Empirische Polizeiforschung, εκδ. από Feltes, T./Kerner, H.-J./Rebscher, E., τόμ. 6, Felix Verlag, Holzkirchen/Obb. 1993.

BÖLLINGER, L./STÖVER, H.: Drogenpraxis, Drogenrecht, Drogenpolitik. Ein Leitfaden für Drogenberater, Drogenbenutzer, Ärzte, Juristen, 3η βελτιωμένη έκδοση. Materialien zur Sozialarbeit und Sozialpolitik, τόμ. 12, Fachhochschulverlag 1992, Frankfurt 1992. Bossong, H./Stover, H. (εκδ.): Methadonbehandlung. Ein Leitfaden, Campus, Frankfurt, New York 1992.

BROWNING, C.R.: Ganz normale Männer. Das Reserve- Polizeibattalion 101 und die «Endlösung» in Polen, Rowohlt, Reinbek 1993.

* Επιμέλεια: Έφη Λαμπροπούλου

- CARL, D./KLOS, J.: Regelungen zur Bekämpfung der Geldwäsche und ihre Anwendung in der Praxis, Erich Schmidt Verlag, Bielefeld 1994.
- LE CARRÉ: Ein guter Soldat, Kiepenheuer & Witsch, Köln 1991.
- DAINAT, H. (εκδ.): Kriminalgeschichten aus dem 18. Jahrhundert, Cordula Haux, Bielefeld 1990.
- DEUTSCHES JUGENDINSTITUT (εκδ.): Bibliographie Jugendhilfe, DJI Verlag, Weinheim 1992.
- DEUTSCHES JUGENDINSTITUT (εκδ.): Gewalt gegen Fremde, DJI Verlag, München 1993.
- DÖBLER, J.: Gezähmte Jugend. Regulierungsprozesse in der Strafkammer des Hamburger Werk- und Armenhauses (1828-1842), Lit. Verlag, Münster, Hamburg 1992.
- ENGEL, U./HURRELMANN, K.: Was Jugendliche Wagen, Juventa, Weinheim 1993.
- FISHER-JEHLE, P.: Frauen im Strafvollzug. Eine empirische Untersuchung über Lebensentwicklung und Delinquenz strafgefängerter Frauen, Forum, Bad Godesberg 1991.
- FREHSEE, D./LÖSCHPER, G./ SCHUMANN, K.F. (εκδ.): Strafrecht, soziale Kontrolle und soziale Disziplinierung, Jahrbuch für Rechtssoziologie und Rechtsstheorie, τόμ. 15, Westdeutscher Verlag, Opladen 1993.
- GANGELBERGER, M./GÜLTEKIN, A./GÜSCHELBAUER, H./KÜBLER, C./PARRER, C. (εκδ.): Brennpunkt Strafvollzug. Erweiterte Dokumentation der «Häfen-Film-Reihe». Wien 1989
- GOLDENBAUM, C. κ.ά.: Totgesagte leben länger. Materialien zur Sicherungsverwahrung, Kamalatta Flugschrift Nr. 3, Kiel 1992.
- GRANSEE, C./STAMMERMANN, U.: Kriminalität als Konstruktion von Wirklichkeit und die Kategorie Geschlecht. Versuch einer feministischen Perspektive. Hamburger Studien zur Kriminologie, Centaurus, Pfaffenweiler 1992.
- HAFERKAMP, H. (εκδ.): Der Wohlfahrtsstaat und seine Politik des Strafens, Westdeutscher Verlag, Opladen 1990.

- HEILAND, H.-G./SHELLEY, L.I./KATOH, H. (εκδ.): *Crime and Control in Comparative Perspectives*, de Gruyter, Berlin, New York 1991.
- HEITMEYER, W./HURRELMANN, K./TREUMANN, K.: *Gewalt. Schattenseiten der Individualisierung bei Jugendlichen aus unterschiedlichen Milieus*, Juventa, Weinheim 1995.
- HERING, E.: *Mechanismen justizieller Eskalation im Jugendstrafverfahren*, Centaurus, Pfaffenweiler 1993.
- HEUER, H.-J.: *Geheime Staatspolizei. Über das Töten und die Tendenzen der Entzivilisierung*, de Gruyter, Berlin, New York 1995.
- HOFFMANN, R.: *Verfahrensgerechtigkeit. Studien zu einer Theorie prozeduraler Gerechtigkeit*, Ferdinand Schöningh, Paderborn κ.α. 1992.
- HOPF, C./SANDEN-MARCUS, M./SCHMIDT, C.: *Familie und Rechtsextremismus. Familiäre Sozialisation und rechtsexterne Orientierungen junger Männer*, Juventa, Weinheim 1995.
- HÜBNER, G.-E./QUEDZUWEIT, M.: *Prognose anhand von Kriminalakten. Eine Auswertung von Akten der Hamburger Kriminalpolizei*, Holzkirchen 1992.
- JEHLE, J.-M./KAISER, G. (εκδ.): *Politisch-gesellschaftlicher Umbruch, Kriminalität, Strafrechtspflege*, Kriminalistik Verlag, Heidelberg 1993.
- JUNG, S.: *Die Rechtsprobleme der Nürnberger Prozesse - dargestellt am Verfahren gegen Friedrich Flick. Beiträge zur Rechtsgeschichte des 20. Jahrhunderts*, τόμ. 8, Mohr/Paul Siebeck, Tübingen 1992.
- KÖRNER, H.-H.: *Betäubungsmittelgesetz. Beck'scher Kurzkommentar*, 3η βελτιωμένη έκδ., Beck, München 1990.
- KÖRNER, H.-H./DACH, E.: *Geldwäsche. Ein Leitfaden zum geltenden Recht*, Beck, München 1994.

- KRIMINOLOGISCHES SEMINAR DER UNIVERSITÄT BONN, FORSCHUNGSGRUPPE UMWELT: Forschungsprojekt: Die behördliche Praxis bei der Entdeckung und Definition von Umweltstrafsachen - unter besonderer Berücksichtigung des «Zusammenarbeits-Erlasses» von 1985 - Abschlusübericht, Bonn: Eigenverlag, Juni 1991.
- KÜHNEL, W./MATUSCHEK, I.: Gruppenprozesse und Devianz. Risiken jugendlicher Lebensbewältigung in großstädtischen Monostrukturen. Σε συνεργασία με τους Fechner, M., Feist, M. και Ratz, R., Juventa, Weinheim 1995.
- KUNZ, K.-L.: Kriminologie. Eine Grundlegung, (UTB) Paul Haupt, Bern, Stuttgart, Wien 1994.
- LAU, T.: Die heiligen Narren. Punk 1976-1986, de Gruyter, Berlin 1992.
- LEFFLER, N.: Zur polizeilichen Praxis der Entdeckung und Definition von Umweltstrafsachen. Ein empirische Untersuchung im Land Nordrhein-Westfalen, Umwelt, Kriminalität, Recht, εκδ. από Marquardt, H./Rüther, W., τόμ. 1, Forum Verlag Bad Godesberg, Bonn 1993.
- LINDENBERG, M.: Überwindung der Mauern. Das elektronische Halsband, Materialien der AG SPAK, München 1992.
- LINDER, J. (εκδ.): Kriminalgeschichten aus dem 19. Jahrhundert, Cordula Haux, Bielefeld 1990.
- LINDLAU, D.: Der Lohnkiller. Eine Figur aus dem Organisierten Verbrechen, Hoffmann und Campe Verlag, Hamburg 1992.
- LÜDERSSSEN, K.: Der Staat geht unter-Das Unrecht bleibt? Regierungskriminalität in der ehemaligen DDR, Frankfurt/M. 1992, Suhrkamp 1992.
- LÜDERSSSEN, K.: Abschaffen des Strafens? Suhrkamp, Frankfurt a. M. 1995.
- LUHMANN, N.: Das Recht der Gesellschaft, Suhrkamp, Frankfurt a.M. 1993.
- MARQUARDT-MAU, B. (εκδ.): Schulische Prävention gegen sexuelle Mißhandlung. Grundlagen, Rahmenbedingungen, Bausteine und Modelle, Juventa Materialien, Weinheim 1995.

- MILLET, K.: Entmenschlicht. Versuch über die Folter, Junius, Hamburg 1993.
- NIX, C.: Die Vereinigungsfreiheit im Strafvollzug, Focus, Gießen 1990.
- OESTERREICH, D.: Autoritäre Persönlichkeit und Gesellschaftsordnung, Juventa, Weinheim 1993.
- PETERS, H. (εκδ.): Muß Strafe sein? - Zur Analyse und Kritik strafrechtlicher Praxis, Westdeutscher Verlag, Opladen 1993.
- PIETH, M. (εκδ.): Bekämpfung der Geldwäscherei. Modelfall Schweiz?, Helbig & Lichtenhahn/Schafer-Poeschel Verlag, Basel 1992.
- PONGRATZ, L.: Prostituiertenkinder. Umwelt und Entwicklung in den ersten acht Lebensjahren, Juventa, Weinheim und München 1988 (1η έκδ. 1964).
- PONGRATZ, L.: Herkunft und Lebenslauf. Längsschnittuntersuchungen über Aufwuchsbedingungen und Entwicklung von Kindern randständiger Mütter, Juventa, Weinheim, München 1988.
- REICHERTZ, J.: Aufklärungsarbeit. Kriminalpolizisten und Feldforscher bei der Arbeit, Enke, Stuttgart 1991.
- REUBAND, K.-H.: Drogenkonsum und Drogenpolitik. Deutschland und die Niederlande im Vergleich, Leske und Budrich, Opladen 1992.
- SCHLÜCHTER, E.: Wahrunterstellung und Aufklärungspflicht bei Glaubwürdigkeitsfeststellungen, C.F. Müller Jurist. Verlag, Heidelberg 1992.
- SCHRECKLING, J.: Täter-Opfer Ausgleich nach Jugendstraftaten in Köln, εκδ. από Bundesministerium der Justiz, Bonn 1990.
- SCHRECKLING, J. κ.ά.: Bestandsaufnahmen zur Praxis des Täter-Opfer-Ausgleichs in der Bundesrepublik Deutschland, εκδ. από Bundesministerium der Justiz, Bonn 1991.
- SCHUBERT-WELLER, C.: Hitlerjugend. Materialien zur historischen Jugendforschung, Juventa, Weinheim 1993.
- SCHWARZER, R./JERUSALEM, M. (εκδ.): Gesellschaftlicher Umbruch als kritisches Lebensereignis, Juventa, Weinheim 1994.

- SIEMONSEN, K./ZAUCKE, G. (εκδ. από την φεμινιστική οργάνωση σχεδιαστριών και αρχιτεκτόνων FOPA e.V., Dortmund): Sicherheit im öffentlichen Raum. Städtebauliche und plänerische Maßnahmen zur Verminderung von Gewalt. Zürich, Dortmund 1991.
- SOFSKY, W.: Die Ordnung des Terrors. Das Konzentrationslager, Fischer, Frankfurt 1993.
- WALTER, M./ROTTHAUS, K.-P./GEITER, H. (εκδ.): Bruchstücke - Strafvollzugsprobleme aus der Sicht der Beteiligten, Centaurus, Pfaffenweiler 1992.
- WALZER, M.: Sphären der Gerechtigkeit - Ein Plädoyer für Pluralität und Gleichheit, Campus, Frankfurt a.M., New York 1992.
- WILLKE, H.: Die Ironie des Staates. Grundlinien einer Staatstheorie polyzentrischer Gesellschaft, Suhrkamp, Frankfurt a.M. 1992.
- WISSENSCHAFTLICHE EINHEIT KRIMINALPOLITIKFORSCHUNG (εκδ.): Total Institutions and Prisoners' Rights. Internationales Symposium an der Universität Bremen, Bremen 1993.
- WOLFF, S.: Text und Schuld. Die Rhetorik psychiatrischer Gerichtsgutachten, Walter de Gruyter, Berlin, New York 1995.
- WOLLENBERG, H.-W.: ... und der Alptraum wurde zum Alltag. Autobiographischer Bericht eines jüdischen Arztes über NS- Zwangsarbeiterlager in Schlesien (1942-1945), εκδ. από Brusten, M., Centaurus, Pfaffenweiler 1992.